November
2026

Vierklank

Leven met verlies

Marleens preek:
Niet zonder kleerscheuren het leven door

Rouwen... wat kan helpen?
Rouwrituelen in Amersfoort op een rij

Wie je bent is altijd in ontwikkeling
Klaas-Jan Rodenburg over leven en verlies

Protestantse Gemeente Amersfoort

Protestantse Gemeente Hoogland/Amersfoort-Noord

Leven met verlies

Beste lezer,

Marleen vertelt ons liefdevol in haar preek: niemand komt zonder kleerscheuren het leven door. Je weet dan ook bijna zeker dat het niet altijd rustig blijft, als je in een periode zit waarin jou weinig narigheid overkomt. Maar angst voor wat misschien nog komen gaat is niet helpend. Mijn vader zegt: een mens lijdt het meest aan het lijden dat hij vreest. Dat is een waarheid die mijn leven met me meegaat en rust gaf op momenten dat het nodig was.

Dood en daarmee rouw zijn onlosmakelijk verbonden met ons leven. We kunnen met ons verdriet terecht bij onze Vader in de hemel. Onze broeders en zusters in onze kerk kunnen ons vol bemoediging steunen. Verbonden in Christus kijken we in november op de laatste zondag van het kerkelijk jaar terug, vlak voor Advent begint met een nieuwe periode van verwachting.

Op deze Eeuwigheidszondag of Gedachteniszondag staan we stil bij de ons ontvallen gemeenteleden. We rouwen om ze, gedenken ze, en vieren de levens van hen die ons dierbaar waren. Daarom deze Vierklank met persoonlijke verhalen van mensen die rouwen (blz. 10), en rouwrituelen bij ons om de hoek (blz. 8). Ooit gehoord van natuurlijke lijkwades, een rouwkas, een rouwcafé, een rouwsmid? Alles is in Amersfoort te vinden.

De redactie ontving meerdere columns over het thema en maar liefst twee passende boekbesprekingen. Martin Snaterse raadt ons aan een boek te lezen over leven met klimaatverlies, ook dat is een vorm van rouw waar we mee te maken kunnen hebben. Net als verlies van gezondheid, 'nieuw' in deze

Annemarie Stoffer-Brink
Hoofd- en eindredacteur

tijd is bijvoorbeeld het verlies dat mensen ervaren door blijvende postcovidklachten. Het lijstje met opmerkingen die niet werken in de omgang met mensen die verlies op welke manier dan ook beleven lijkt me voor iedereen behulpzaam (blz. 9).

Peter Siebe interviewde ds. Jaap van der Windt die nu ruim een jaar in De Brug staat. Het werd een mooi inkijkje in zijn achtergrond en levensroute tot nu. Over hoe hij geland is in De Brug zegt hij: "Het klikt geloof ik wel tussen mij en de gemeente." Dat is goed nieuws.

Onze kerkdichter Joop sluit deze Vierklank prachtig af met een gedicht dat Moed heet, en waarin moed doorklinkt. De moed om het gemis onder ogen te zien en daarmee een stap in verwerking te zetten. Het is wellicht interpretatie, ik zie elementen uit het Heilig Avondmaal in het gedicht verweven: de beker vol verdriet gaat uiteindelijk leeg. Dat we de beker niet zelf leeg hoeven drinken kan een troostrijke gedachte zijn. Om volop te kunnen leven mét het verlies.

Hartelijke groet,

Annemarie Stoffer-Brink

INHOUD

4

MARLEENS PREEK
Een preek die Marleen (De Zwaan) uitkoos, een voltreffer die ze graag breder publiek gunt. Deze maand n.a.v. Prediker 3: 'Niet zonder kleerscheuren'.

6

DE KRACHT VAN VERHALEN
Bergkerker Klaas-Jan Rodenburg beziet alle personages in het verhaal van de Barmhartige Samaritaan mild: 'Soms is een appèl te veel gevraagd voor iemand.'

8

ROUWRITUELEN
Vijf voorbeelden in Amersfoort hoe we kunnen rouwen en gedenken, en de levens van hen die ons dierbaar waren vieren.

10

PERSOONLIJKE VERHALEN

Wat helpt bij rouw, en wat helpt misschien niet? Mariëtte Christophe ging in gesprek.

De foto op de voorkant is van Unsplash met dank aan Marco J. Haenssgen. Het schilderij achterop is van Caravaggio en hangt in The National Gallery in Londen. Het toont Jezus Christus die het avondmaal zegent, een tafereel uit het paasverhaal van de Emmaüsgangers.

12 **Interview ds. Jaap van der Windt**
'Wat ik niet snap, hoeft geen probleem te zijn'
14 - 27 **Nieuws uit alle wijkgemeenten**
28 **Column van de PGA-voorzitter**
Leven met verlies
29 **Boekbespreking**
Wat ongezegd blijft
30 **Leren & ontmoeten**
32 **Kunst, cultuur & muziek**
34 **Rien Donkersloot ontvangt onderscheiding**
Column
Omarmen en er zijn
35 **Boekbespreking**
Leven met klimaatverlies
36 **Familieberichten**
37 **Column**
Rouw en verlies als je leeft in armoede
38 **Kerkdiensten**
39 **Een ramp voor Mikondo**
Colofon
40 **Moed**
Gedicht van Joop

IZB-Toerustingsdag 'Metamorfose' op 14 november

Welk geestelijk veranderingsproces maken nieuwe gelovigen door? Hoe kan de kerk hen daarbij ondersteunen? Die vragen staan centraal bij deze IZB-Toerustingsdag. Het programma heeft vier sporen waar je als team of gemeentelid missionaire inspiratie in kunt vinden. Naast thema's als 'mentoraat' en 'Bijbellezen met nieuwgelovigen' kun je ook onderzoeken hoe je met je gemeente aan de slag wilt met 'geestelijke disciplines' of de 'basics' van het geloof. Bas van der Graaf, hoofd IZB-Toerusting: 'Iedere gemeente, groot of klein, kan een plek van vorming zijn.' Zaterdag 14 november, Oude Kerk (en Huis van Zending IZB/GZB) in Zeist. Aanmelden en informatie: www.izb.nl/agenda.

Mensen met een verstandelijke beperking en de kerk

Mensen met een verstandelijke beperking hebben veel gaven en talenten. Ze voelen zich vaak thuis in de kerk, zijn gevoelig voor wat daar gebeurt en hebben een grote liefde voor muziek. Het lukt echter niet altijd om hun mogelijkheden en talenten in de gemeente een plaats te geven. Soms voelen mensen met een verstandelijke beperking zich eenzaam of onbegrepen. Communicatie verloopt niet altijd vanzelf. Hoe zorg je ook zij zich écht thuis voelen in de kerk? Lees praktische tips voor gemeenteleden, kerkenraden en voorgangers om samen een inclusieve geloofsgemeenschap te vormen op www.protestantsekerk.nl/onderwerp/pastoraat > Verstandelijke beperking.

De beamer in de eredienst

Een scherm kan veel toevoegen, maar ook ongemerkt alle aandacht trekken. In veel kerken heeft de beamer al lang en breed zijn intrede gedaan. Een projectie op een scherm of witte muur kan heel behulpzaam zijn in de eredienst. Maar hoe gebruik je de beamer als ondersteunend en niet als leidend? Drie basisregels zorgen voor balans. Ontdek de drie eenvoudige regels om de beamer ondersteunend te houden aan de liturgie via www.protestantsekerk.nl/verdieping.

Ons kerkgebouw: wat is de betekenis ervan?

Een kerkgebouw is meer is dan een verzameling stenen. Het gebouw, de geloofsgemeenschap en de plek die zij in stad of wijk innemen, vormen samen een talent. De kerkgebouwenballenbak die begin dit jaar geïntroduceerd is in Classis Utrecht, waar Amersfoort en Hoogland onder vallen, helpt gemeenten om vanuit hun visie en roeping te onderzoeken welke maatschappelijke, diaconale, missionaire, liturgische en gemeenschapsgerichte mogelijkheden bij hun plek passen. Dinsdag 1 december 2026 zijn ring Amersfoort en Utrecht welkom om in de Maria Christinakerk in Den Dolder vanaf 19.45 uur voorbeelden te horen van gemeenten hoe zij omgaan met hun gebouw, welke betekenis het heeft en hoe zij het inzetten tot heil van de gemeenschap. Opgeven via classisscriba-utrecht@protestantsekerk.nl.

Door: ds. Marleen Kool (Amersfoortse Zwaan), foto ©Jopie Huisman Museum

In de vijftien verschillende pkn-kerken in Amersfoort en Hoogland klinken wekelijks mooie preken. Elke maand geven we één van onze predikanten de ruimte om een goede, recente preek op deze plek opnieuw te vertellen. Deze keer de preek van stadsdominee Marleen Kool.

Niet zonder **kleerscheuren**

Bij Prediker 3

Het is november. De dagen worden korter, de bladeren vallen, en in deze maand gedenken we onze dierbare doden. We noemen hun namen. We staan stil bij wat is geweest en wat niet meer is. Zo oefenen we samen in het leven met verlies.

'De dood is als een spiegel,' zei iemand die zelf steeds dichter bij het einde van haar leven kwam. 'Nu ik erin kijk, ontdek ik wie ik werkelijk ben.' Eén voor één nam zij afscheid van haar krachten, van haar vertrouwde lichaam, van alles wat zij had opgebouwd en had gemaakt. Wat blijft er dan van je over? 'Mogelijk,' zo overpeinsden we haar vraag, 'wat jou tot jou maakt, wat wij onze ziel noemen.' Ik kan niet zeggen wat dat precies is. Maar soms vang je er een glimp van op, in een oogopslag, in een gebaar dat niemand anders zo maakt, als jij. Het eigene, herkenbare in hoe iemand leeft: in je zorg en aandacht voor de wereld om je heen, voor God, je naaste en jezelf.

Wie achterblijft, blijft achter met wat voorbij is. Onomkeerbaar. Veel mensen ervaren dat er dan ook iets van henzelf sterft. Is het meeste goed geweest, dan geeft dat troost. Maar zijn er veel losse eindjes, dan is het zwaarder.

Dikwijls leven we zo gedachteloos. We zijn dankbaar als iemand naar ons luistert, maar vergeten dat soms te benoemen. We blijven haken aan een woord dat ons kwetste en denken er niet aan dat het morgen te laat kan zijn om te vergeven. We kwetsen een ander en zeggen niet: het spijt me. We houden van iemand, maar zeggen dikwijls te weinig: ik houd van jou. In een afscheidsdienst maak ik daar bewust ruimte voor. Wie daarbij stilstaat, komt het onder ogen, dat breekbare, broze leven van ons, samen met die ander. En dat, zo ervaren we, helpt om verder te gaan. Met vallen en opstaan verder te leven met wie en wat je verloren hebt.

Losse eindjes. Daaraan moest ik denken bij het beeld op deze pagina. Het is van Jopie Huisman, de Friese schilder die zo bewogen was met mensen die weinig hadden. Zij bouwden in alle eenvoud hun bestaan op, vol zorg of er genoeg brood op de plank zou zijn voor álle monden. Hij schilderde hun hemden en afgetrapte werkschoenen. Al het vergane en vergankelijke van een mensenleven. Zijn schilderijen zijn als kleine monumentjes: hij richtte ze op opdat die levens niet vergeten zouden worden. Zijn werk hangt in het Museum van het Mededogen in Workum.

We zien een boezeroen, een rood hemd dat te drogen hangt aan de waslijn. Als je er een poosje naar kijkt zie je steeds meer. Zo hangt het bijvoorbeeld niet met één, maar met twee paar knijpers vast. Het zal zwaar zijn. Er zitten scheuren in, naden die loslaten, losse draadjes. Het is hersteld. Niet één keer maar vele malen. Onderaan lijkt zelfs een heel nieuw stuk te zijn aangezet, het is anders, helderrood van kleur.

We kennen de uitdrukking: 'Toon mij je gewaad en ik zal zeggen wie je bent.' Dit hemd, zo zou je kunnen zeggen, is een levenskleed. Het vertelt een heel verhaal. Ik zou het kleed wel willen vragen: wie heeft jou gedragen? Aan wie heb jij warmte gegeven en bescherming? Het is vast van de één naar de ander in het gezin gegaan, misschien wel van de ene generatie naar de volgende. Waar komen die scheuren vandaan?

Wie heeft ze gezien, en wie nam de tijd ze te herstellen? Kruipen we even in de huid van dit hemd, dan worden het vragen aan onszelf. Want in welk leven zijn geen rafelige randen?

Niemand komt zonder kleerscheuren door het leven. We zijn kwetsbaar tot op het bot: in ons lichaam, in onze liefde, in wat we hopen en geloven. En we dragen rouw, niet alleen om wie gestorven is, maar ook om wat we aan het leven verliezen: vriendschappen die overgaan, de vertrouwdheid met onze ouders of met kinderen die van je af groeien, de scheiding tussen geliefden. Verlies van mogelijkheden, van vertrouwen, van verwachtingen. We lopen onvermijdelijk schrammen en bulten op, of we het nu willen of niet. De vraag is niet, hoe kunnen we dat voorkomen maar hoe kunnen we dat dragen, verdragen?

'Voor alles is er een tijd,' klinkt het uit de mond van Prediker, vol mededogen. Telkens weer zegt hij: alles is 'hebel'. Dat woord betekent adem, damp, het waasje op een raam dat even blijft en dan verdwijnt. Het is geen bitterheid, het is eerlijkheid. Ons leven is vluchtig. Het hemd hangt maar kort aan de lijn. Daarom schrijft hij: 'Er is een tijd om te baren en een tijd om te sterven, een tijd om te omhelzen en een tijd om los te laten. En een tijd om te scheuren en een tijd om te naaien.' In Israël scheurde je je kleed als je rouwde, als het verlies je ontwrichtte. Het maakt het zichtbaar. En, het scheuren hoort bij het leven. Daarna komt het naaien, steek voor steek, met geduld.

Een jongeman komt na de rouwweek bij een rabbi. Zijn gewaad is gescheurd. 'Ik heb geen ander,' zegt hij. 'Kan ik het dichtnaaien en weer dragen?' 'Ja,' zegt de rabbi, 'maar maak de scheuren en rafels niet onzichtbaar, want dan lijkt het alsof het nooit gebeurd is.' Na een week komt hij terug met zijn gerepareerde kleed. 'Kan ik dit aan een ander doorgeven, ruilen of verkopen?' 'Nee,' zegt de rabbi. 'Het scheuren en repareren van ons leven is aan ons en van ons. Anderen kunnen het niet dragen.'

Zo hangt ons levenskleed aan de lijn, met twee paar knijpers, met zichtbare herstelplekken, hier en daar helderrood. Niet zonder kleerscheuren, maar gekend, bemind, gedragen.

Wat geeft ons de moed om dit te dragen? De dichter van Psalm 139 verbindt ons met onze bron van vertrouwen en houvast:

'Gij peilt mijn hart, Gij doorgrondt mij.
Gij kent mij.
Gij legt uw hand op mij.'

Kennen is in het Hebreeuws hetzelfde als liefhebben.
Met alles wat ik ben
en draag, weet ik mij
geliefd.
Gedragen.
In die omarming
gedenken wij
onze dierbaren
én komen wij
tot leven.

Door: Irene Stok (De Inham)

In relatie tot **de ander staan**

Wie is Klaas-Jan Rodenberg? “Wie ben je? Dat is de moeilijkste vraag die er is! Je hebt je fysieke lichaam en er is de psychische Klaas-Jan die zich iedere keer opnieuw moet uitvinden. Een mens is altijd in ontwikkeling. Ik ben iemand in wording.” Dit is tekenend voor Klaas-Jan. Niets staat vast, alles beweegt, groeit en ontwikkelt zich. Personages in Bijbelverhalen zijn op verschillende manieren te bekijken; ook zij staan niet vast.

Ontwikkelingen

Klaas-Jan is in zijn 77-jarig leven bezig met ontwikkelen op diverse terreinen. “Het begon met mijn cognitieve ontwikkeling. Op de basisschool, de middelbare school en in mijn studie als bedrijfseconoom.” Klaas-Jan ging werken als organisatie-adviseur. “Bedrijven helpen controle te krijgen, dat is heel belangrijk voor organisaties.”

Na zijn 45e kwam er meer ruimte voor zijn emotionele ontwikkeling. “Mijn emotionele deel was onrustig, dat wilde zich ontplooien. Ik kreeg meer affiniteit met het relationele en ging een opleiding Gestalttherapie volgen. Dat heb ik kunnen gebruiken bij coaching in het bedrijfsleven.” Klaas-Jan voelt zich verrijkt door die extra ontwikkeling. “Bij het cognitieve gaat het erom dat je ertoe doet, groot wilt zijn. Nu zoek ik naar het kleine, naar relaties met mensen die een betekenisvol verlies hebben geleden. Mensen die aan de kant staan met hun verlies.”

Er is een derde ontwikkeling bijgekomen: de spirituele. “Daarin gaat het om de relatie met het grotere, zinvinding, geloof.” Klaas-Jan komt sinds 1992 in de Bergkerk, ook nu hij sinds een jaar in Soest woont. Geloof is voor hem een grote verscheidenheid. “Toen ik kind was, was God voor mij een figuratie, een persoon. Mijn eerste verlies was het geloof in Sinterklaas en daarna dat sprookjes er niet toe doen. Later heb ik ontdekt dat ze er wel toe doen! Nu ben ik meer bezig met het doorleven van het geloof en het begrip God. Het gaat dan om wezenlijke vragen: Wie is God voor mij? Welke betekenis heeft hij? Hoe voedt dat mijn leven? Hoe vind ik troost in moeilijke tijden en hoop op een betere toekomst? Voor mij betekent dat dat God een metafoor is voor de

schepper. Het contact met de seizoenen is belangrijk, daarin ervaar ik de schepping en zie ik de vergankelijkheid die hoort bij de natuur en bij het leven."

Verlies

Klaas-Jan verloor zijn broer en schoonzus toen hij 45 was. Daar heeft hij veel verdriet over gehad. Op dit moment merkt hij dat hij ouder wordt en zijn lichaam beperkingen krijgt; ook dat is een verlies waar je over rouwt. "Mijn benen willen niet meer zo goed. Zij geven aan dat ik goed op ze moet letten en ze moet verzorgen. En ach, zij zijn met z'n tweeën. Dus het is twee tegen één." Na zijn pensioen kwam Klaas-Jan in aanraking met het Landelijk Steunpunt Verlies. Daar kunnen mensen terecht voor steun bij rouw, er worden opleidingen voor vrijwilligers en beroepskrachten op het gebied van verlies en rouw verzorgd en er is aandacht voor onderzoek en publicaties. Klaas-Jan geeft daar nu leiding aan en kan zijn talenten als organisatie-adviseur hier weer goed gebruiken. Op 13 november organiseert het steunpunt in de Bergkerk een congres 'Belichaming van rouw'. "We gaan kijken hoe verlies in het lichaam aanwezig is. Het gaat niet alleen om het fysieke lichaam. Het geestelijk en lichamelijke is niet apart; het vormt samen het geleefde leven."

Relaties

Klaas-Jan noemde de aandacht die hij heeft voor mensen aan de kant van de weg. Het verhaal uit de Bijbel dat daarbij aansluit is de Barmhartige Samaritaan. "De Leviet en de priester zijn voorbijlopers en nemen geen verantwoordelijkheid voor de neergeslagen man. De Samaritaan die geen relatie heeft met de Joden voelt ontferming. Dat sluit aan op de filosoof Levinas. Het gaat om de ander die een appèl op jou doet. Jij kunt antwoord zijn op de nood van de ander. De ander is voor jou van betekenis. Dat is wonderlijk mooi! Er is daarnaast een materieel verhaal; de Samaritaan neem de neergeslagen man mee naar een herberg en betaalt de kosten. Het geestelijke verhaal gaat over troost bieden als je aan de kant van de weg ligt en het adres van je liefde kwijt bent en niet weet waar je naartoe kunt." Het verhaal van de barmhartige Samaritaan ziet Klaas-Jan terug in deze tijd.

"Bijvoorbeeld een vrouw die haar man is verloren en de kinderen, die zo dicht bij haar staan, lopen aan haar voorbij. En ook de familie van haar man loopt aan haar voorbij; er is niemand. De weduwvrouw voelt zich de neergeslagen Jood. Maar durft zij een appèl op een ander te doen? Durf ik een verzoek aan een ander te doen? Durf ik met mijn verlies aan te komen bij de ander? Durf ik mijn kwetsbaarheid te laten zien? Het gaat in dit verhaal over een ethisch appèl. Je ziet iets terug van Gods barmhartigheid. Wanneer Gods barmhartigheid in ons werkzaam wordt, wordt God voor ons een werkwoord. Je kunt iets doen en je kunt er zijn. Net zoals God er is, kun ook jij de aanwezige zijn.

Rollen

In het verhaal komen meer personen voor die allemaal een rol hebben. De barmhartige Samaritaan is degene die iets doet: zorgen voor een ander. En dat niet alleen, hij is nabij. De neergeslagen man heeft de rol van kwetsbaarheid en de Leviet en de priester zijn de mensen met wie je een intieme relatie hebt of denkt te hebben. "Je kunt je met iedere rol verbinden. Soms ben je de één en dan weer de ander. Ik ben de Bijbel en de verhalen anders gaan lezen. Vaak lezen we vanuit oordelen en ik wil lezen vanuit het systemische: hoe komt het dat mensen voorbijgaan aan het leed van een ander?"

Dan is Klaas-Jan opeens opvallend mild over de Leviet en priester. "Er zijn situaties waarin je een ander niet helpt, waarin je die persoon laat zitten. Omdat je het niet kunt, omdat er te veel is gebeurd. Een kind dat zich emotioneel verwaarloosd voelt en bijvoorbeeld een toxische relatie met de overgebleven ouder heeft; dan mag je de Leviet zijn. Dan mag je als de priester voorbijlopen wanneer je ouder een beroep op jou doet. Dan is een ethisch appèl te veel gevraagd. Wij hoeven dat niet te veroordelen."

Eén personage in het verhaal is nog niet aan bod gekomen, de herbergier. Hoe zit het daarmee?
"Dat zijn wij, het Landelijk Steunpunt Verlies, bij ons kunnen mensen gebracht worden en wij kunnen helpen."

Voor wie hulp zoekt bij rouw en verlies of op zoek is naar hulp: www.steunbijverlies.nl

Voor wie geen internet heeft: (06) 41 323 888

Voor wie interesse heeft in het congres: www.steunbijverlies.nl/congres-in-amersfoort-onderzoekt-de-lichamelijke-kant-van-verlies

Rouwen: verschillende rituelen in Amersfoort

In deze tijd van het jaar staan we stil bij de mensen die in het afgelopen jaar zijn overleden. We rouwen, gedenken en vieren de levens van hen die ons dierbaar waren. Welke rouwrituelen zien we in (kerkelijk) Amersfoort? De redactie van Vierklank selecteerde deze verzameling van voorbeelden.

Atelier Alewijn maakt lijkwades

Je dierbare begraven in een lijkwade is een lief en zacht alternatief voor mensen die zich niet willen laten kisten. Een lijkwade is gemaakt van natuurlijke vezels zoals katoen, linnen, bamboe, hennep, ramie, zijde of wol. Gewikkeld in een mooie stof is de overledene is nog even dichtbij, tastbaar en herkenbaar. Een wade maakt het afscheid daarmee intiemer. Atelier Alewijn aan de Soesterweg in Amersfoort ontwerpt wades naar wens voor een liefdevol en natuurlijk afscheid. Alle wades zijn ambachtelijk door eigenaresse Marijke Ott zelf gemaakt. In Atelier Alewijn zijn altijd ruim dertig wades aanwezig, geïnteresseerden zijn op afspraak welkom om de stoffen te voelen en te bekijken.

Een wade wordt extra persoonlijk als iemand bij leven zelf de stoffen en kleuren kan kiezen, en misschien een symbool dat belangrijk voor hem of haar is. Eigen stof meenemen kan ook, dan heeft Marijke nog tijd om er iets moois van te maken. Ook is het mogelijk een cursus te volgen en een eigen lijkwade te maken. Meer informatie: www.alewijn-lijkwades.nl.
Foto: Nico Brons

Ruimte in de kas voor rouwen én vieren

Praten over het verlies van een dierbare, je gezondheid of een toekomstbeeld is niet altijd makkelijk. Rouwen & Vieren Amersfoort maakt daarom tijdens de laatste weken van december letterlijk ruimte voor rouw. Juist in deze maand is gemis vaak extra groot. In een sfeervolle kas midden in het leven van de stad is iedereen welkom om een kaarsje te branden, een lint van dankbaarheid te beschrijven of herinneringen te delen. Er is ruimte voor verdriet, maar ook voor liefdevolle herinneringen en alles wat we willen koesteren en vieren.

De kas is een plek om stil te zijn of anderen te ontmoeten. Niets hoeft. Voor wie behoefte heeft aan een gesprek, staan vrijwilligers klaar met een luisterend oor. Iedereen is welkom, ongeacht achtergrond of levensovertuiging. Een plek van niemand, voor iedereen.

Sinds de eerste editie van Rouwen & Vieren Amersfoort in 2022 weten ieder jaar meer mensen de kas aan de voet van de Onze Lieve Vrouwentoren te vinden. Van 13 t/m 27 december 2026 is de kas dagelijks te bezoeken, ook tijdens de feestdagen. Meer informatie: www.rouwenenvierenamersfoort.nl.
Foto: Gea Hogeveen Photography

Het Rouwcafé in inloophuis De Aandacht

Na het verlies van een dierbare staat je wereld op z'n kop, terwijl de wereld van anderen gewoon door lijkt te draaien. Een rouwproces kost tijd en moeite. Dan kan het waardevol zijn om je emoties te delen met anderen die dit herkennen. Je kunt iets delen over je dierbare, over je gevoelens, het gemis, de leegte.

Inloophuis De Aandacht biedt daarom twee keer per maand gelegenheid om elkaar te ontmoeten, vanuit de overtuiging dat het belangrijk is dat er plekken zijn waar je pijn en verdriet volop de ruimte mogen krijgen. Het delen ervan met anderen kan wat lucht geven, en herkenning, zodat je - al is het maar even - op adem kunt komen.

Twee vrijwilligers, Klaas Hoorn (lid van het pastorale team van de Fonteinkerk) en Elze Riemer (als godsdienstwetenschapper gericht op vragen van zingeving en geloof) leiden sinds oktober 2025 de bijeenkomsten, soms bijgestaan door Ruth Schulte (coördinator van De Aandacht en lid van de Nieuwe Kerk). Het aantal deelnemers is niet groot (ca. drie), waardoor er veiligheid en aandacht is. Maar meer deelnemers zijn van harte welkom. Je hoeft je

hiervoor niet aan te melden, en als je korter dan twee uur wilt blijven is dat geen bezwaar.

Het Rouwcafé is elke tweede dinsdag van de maand van 10.00 uur tot 12.00 uur en elke vierde dinsdag van de maand van 19.30 uur tot 21.30 uur. Locatie: De Aandacht, Zuidsingel 5.

De Rouwsmid, een eigen urn of gedenkteken maken

Als iemand overlijdt, zoeken veel mensen naar een passende plek en vorm voor wat overblijft: een gedenkteken bij het graf of een urn. Nabestaanden geven dat graag vorm op een manier die past bij degene van wie ze hielden. Maar dat staat niet altijd in een catalogus.

Tim Tasseron ontdekte dit toen zijn vader overleed. Niets wat de familie zag voelde passend, dus maakte hij de urn zelf. Zo ontstond ‘de Rouwsmid’. “Mijn vader een plek geven, zorgde er ook voor dat ik het verlies beter een plek kon geven,” zegt hij.

Samen praten over wie de ander voor je was, wat hem of haar karakteriseerde, kan troostend zijn. Hieruit kan ook iets concreets opkomen wat je samen zou willen maken. Tasseron gelooft dat bijna iedereen alles kan, mits er genoeg ruimte, tijd en aandacht voor gemaakt wordt. Hij werkte jarenlang met toon-aangevende kunstenaars en weet wat haalbaar is met verschillende materialen en ideeën. Nu gunt hij anderen datzelfde proces: iemand gedenken door vanuit je hart met je handen iets te maken. Dat kan helend werken, juist omdat je een uniek kunstwerk maakt voor iemand die een bijzondere plek in jouw leven had.

Tim Tasseron heeft zijn Atelier in Hoogland West, tussen de weilanden en moestuinen. Meer informatie: www.derouwsmid.nl.

Theater: een muzikale dialoog over leven en dood in De Zwaan

Deze maand is in De Zwaan de bijzondere theatervoorstelling: ‘Niets dan tijd’. Een muzikale dialoog over leven en dood. De universele thema’s sterven, verlies, liefde en veerkracht raken ieder.

De voorstelling is gebaseerd op het gelijknamig boek van Judith Zadoks (1964-2026) en Nelleke Posthumus Meyjes die hun ervaringen met ziekte en eindigheid hierin delen. Zadoks was ongeneeslijk ziek en telde af naar het einde. Posthumus Meyjes kreeg met een nieuwe nier weer toekomstperspectief.

De twee raakten bevriend en schreven in korte tijd dit boek. Bach, Brel, Braziliaanse en Nederlandstalige liederen en improvisaties laten de vele facetten van afscheid, rouw en veerkracht klinken. ‘Niets dan tijd’ is geen voorstelling over de dood maar een ode aan het leven, aan vriendschap en aan de kracht van muziek.

Een voorstelling die raakt, verbindt en nog lang bijblijft: op vrijdagmiddag 20 november om 15.30 uur in De Amersfoortse Zwaan, Langestraat 61.

PERSOONLIJK

Door: Mariëtte Christophe (Fonteinkerk)

Rouwen: wat kan helpen en wat niet?

In deze tijd van het jaar staan we stil bij de mensen die in het afgelopen jaar zijn overleden. We rouwen, gedenken en vieren de levens van hen die ons dierbaar waren. Mariëtte Christophe sprak een aantal mensen die al zo'n tien jaar leven met rouw. Ze vroeg hen wat hen heeft geholpen.

Een stilgeboren kleinkind

"7 oktober is een beladen dag voor ons. Tien jaar geleden overleed onze kleindochter vlak voor de geboorte in de buik van haar moeder, als gevolg van een medische ingreep. Een verschrikkelijke gebeurtenis voor onze zoon en schoondochter en voor ons als gezin. Het telefoontje van mijn zoon, om te horen dat het niet goed was gegaan, was een bericht met een diepverdrietige inhoud. Dat telefoontje blijft altijd in mij doorklinken.

Wat ons hielp was het gesprek met de gynaecoloog over hoe dit kon gebeuren. Zij vertelde dat als er iets fout gegaan was, zij dat eerlijk en open zou vertellen. En dat gebeurde. In de weken die volgden hebben beide gynaecologen twee nagesprekken gehad met de jonge ouders en beide oma's.

De baby mocht mee naar huis. Ook dat is fijn. Onze kinderen waren als ouders heel trots op hun meisje. Zij hebben vrienden uitgenodigd om beschuit met muisjes te eten en haar te laten zien. De kraamhulp die in deze week kwam was een zeer ervaren vrouw. Zij moedigde de jonge ouders aan hun kindje te wassen, mooie kleertjes aan te doen en te verzorgen. Er zijn veel foto's gemaakt in deze week thuis. Daar is een prachtig fotoboek van gemaakt. Van haar handjes en voetjes zijn porseleinen afdrukken gemaakt. Deze tastbare herinneringen aan haar zijn zo mooi en teer.

Onze kleindochter is in een besloten bijeenkomst begraven waarbij we uitgenodigd werden om een gedichtje voor te lezen en muziek te laten horen. Later heb ik van fijne chamotteklei haar hoofdje geboetseerd. Voor mij was dat troostrijk om te doen, het beeldje heb ik aan mijn kinderen gegeven.

Gelukkig zijn er later twee gezonde kinderen in hun gezin gekomen. Voor deze twee kinderen is het meisje altijd nog hun grote zus.

Toen we het verdrietige bericht deelden in onze kerk, kregen we naast liefdevolle reacties verhalen te horen van mensen die dit ook was overkomen. Het geeft troost om elkaars verhalen te delen. Kort daarvoor was mijn moeder overleden en iemand in de kerk troostte mij met de opmerking 'Misschien zit ze nu wel bij je moeder op schoot...'

We hebben haar niet levend meegemaakt. Als ik aan haar denk, vraag ik me af welke kleur ogen ze zou hebben, hoe haar stem zou klinken en wat voor meisje ze zou zijn geworden. Lijkt ze op de andere kleinkinderen? We gaan op 7 oktober met de hele familie naar de natuurbegraafplaats waar zij tien jaar geleden begraven is. Zo houden wij haar in ere. Wij vergeten haar nooit."

Een weduwe

"In 2015 is mijn man overleden na een ongelukkige val. De liefde en hulp van mijn familie en de vriendelijkheid van alle mensen om mij heen deden mij goed. Misschien is minder helpend in het rouwproces dat mijn kinderen wat verder weg wonen.

Op de begraafplaats heb ik samen met mijn kinderen en kleinkinderen een koperen plaatje met zijn naam op een zuil bevestigd. Dat hielp mij, daar ga ik nog steeds naar toe. En ik weet nog dat ik met de kinderen aan tafel zat kort na zijn overlijden. We gaven elkaar een hand en ik bad hardop: "God ontferm u over ons, want anders kan ik dit niet aan." En dat is nog zo. God is een steun voor mij.

Het moeilijkste na het overlijden van mijn man was dat ik geen afscheid van hem heb kunnen nemen. Ik heb daarbij hulp gehad van een therapeute. We sloten de behandeling af met een ritueel op de plaats van het ongeluk. Dat vond ik troostrijk.

Afgelopen voorjaar liep ik tegen een dichtbundel aan met de titel: "Ik mis je van dichtbij het meest". Die zin trof mij zo dat ik helemaal emotioneel werd. Dat kan dus steeds weer opnieuw gebeuren bij onverwachte momenten. Bij een juwelier zijn onze trouwringen samengesmeed en die draag ik. En dat voelt goed!"

Wat helpt niet?

Mariëtte Christophe ontmoette rouwbegeleidster Marjan van Wijngaarden, die vanuit haar ervaringen vertelde wat niet helpt in het contact met mensen die rouwen. Op basis van hun gesprek en het boek Verdriet en rouw: gids voor hulpverleners en therapeuten, van William Worden, kwam deze lijst tot stand.

Heb je het al verwerkt? Het suggereert dat er een eindpunt is. Rouwen zou iets zijn wat je actief doet en op een gegeven moment klaar is. Een illusie: de pijn van het verlies zal gaandeweg verzachten, het gemis zal blijven en de rouw kan soms onverwacht weer opduiken.

Heb je het al een plaatsje gegeven? Waar is dat plaatsje? Alsof je het verlies in een koffer stopt. Verlies kun je wél verweven met je leven. De liefde blijft en de dode zal altijd een plaats in je hart houden. Het verlies wordt deel van je levensverhaal.

Ach, als je het eerste jaar maar hebt gehad. Een achterhaald cliché. In het eerste jaar is de overledene nog dicht bij je. Juist in de jaren daarna wordt het missen groter en 'nooit meer' steeds voelbaarder.

Je moet je verdriet wel uiten, anders... Tranen zijn geen tastbaar bewijs van de mate van verdriet. Iedereen beleeft zijn verdriet anders. De een is extraverter, kan zijn/haar gevoelens makkelijk uiten. De ander is meer naar binnen gekeerd en rouwt vanbinnen.

Vrouwen kunnen verlies beter verwerken, die praten makkelijker over hun gevoelens. Vrouwen rouwen vaak anders dan mannen, hoewel ook hier de individuele verschillen altijd zullen blijven. Vrouwen zijn van nature meer op emoties gericht en mannen meer op doen en oplossingen aandragen. Het kan allebei helpen om te gaan met een groot verlies. Belangrijk is elkaar de ruimte te geven het zo te doen als goed voelt.

Jij bent altijd zo sterk, jij redt het wel! De onuitgesproken boodschap is: 'Je mag niet kwetsbaar zijn.'

Wat jou overkomen is, is erg. Maar wat mijn zus is heeft meegemaakt... Dit is niet helpend, integendeel. Je geeft de ander niet de ruimte en de erkenning die hij/zij nodig heeft. Je maakt het verlies van de ander kleiner. Bovendien heeft hij/zij genoeg aan zichzelf.

Je moet maar snel hulp gaan zoeken! Het is lang niet altijd nodig om hulp te zoeken bij rouw. Rouw is geen ziekte, het is een natuurlijk iets wat hoort bij het leven. Natuurlijk zijn er ook tal van redenen om juist wel rouwbegeleiding te gaan zoeken.

Ik kan me helemaal voorstellen hoe je je voelt. Ik heb vorig jaar mijn oma verloren. Iedere situatie en elk verlies is anders. Je kunt niet in het hart van de ander kijken en je staat niet in zijn of haar schoenen. Beter is het om te vragen: 'Hoe is dat voor je?'

Je zult zien dat je er sterker uit komt! Rouw maakt mensen kwetsbaarder. Het vertrouwen in de vanzelfsprekendheid van leven en gezond zijn krijgt een knauw. Het kost tijd om dit weer op te bouwen. Mensen kunnen uiteindelijk wel anders in het leven gaan staan. Ze beseffen meer wat echt belangrijk is en maken soms andere keuzes.

INTERVIEW

Door: Peter Siebe (Veenkerk), foto: Ewerdt Heideman/Smulders AV

De Brug-predikant Jaap van der Windt kwam twijfel te boven:

‘Wat ik niet snap, **hoeft geen probleem te zijn**’

Als jochie van zes hield preekte hij al, met een Zorro-cape om zijn schouders. Maar als tiener wilde Jaap van der Windt veearts worden. Op z’n achttiende kwam het verlangen om predikant te worden weer terug. Hij ging theologie studeren, maar raakte zijn geloof kwijt. Hoe kwam dat terug? Waar komt de rust vandaan die hij nu uitstraalt, en wat heeft onze gepolariseerde samenleving nodig?

‘Ik heb het naar m’n zin in De Brug’, vertelt Jaap nadat hij me met een kop thee naar een zaaltje heeft gebracht. ‘Het klikt geloof ik wel tussen mij en de gemeente.’ Op 6 juli 2025 deed hij intrede. De Brug is zijn vijfde gemeente, na Katwijk, Bolsward (‘daar was ik ineens gereformeerd, terwijl ik me daarvoor en daarna altijd hervormd voelde’), Delfgauw en Rossum. ‘Ik heb in Zuid-, West- én Noord-Nederland gewerkt. Maar als de mensen je eenmaal vertrouwen, zijn de verschillen tussen Brabanders, Friezen en Hollanders klein. In Bolsward stuitte ik op een duidelijk verschil tussen hervormd en gereformeerd. Ik moest daar alles beargumenteren, terwijl de hervormde gemeente van Rossum en Delfgauw eerder aannam wat ik zei. In De Brug - vanouds een confessioneel-hervormde gemeente - zitten zowel hervormde als gereformeerde tendensen. We zingen trouwens evengoed uit het Liedboek als uit Opwekking en Taizé.’

Integriteit en polarisatie

Jaap noemt predikant-zijn een ‘zijns-beroep’. ‘Er is niet veel verschil tussen wat ik doe en wie ik ben. Ik ben eigenlijk nooit vrij - behalve in de vakantie, dan ben ik echt los van mijn werk. Natuurlijk ben ik ook echtgenoot en vader. Ik had mijn kinderen een tijdje op catechisatie. Dat vond ik leuk en leerzaam. Ik moest integer zijn, besefte ik. Wat ik op zondag zei, moest ik thuis waarmaken; het héle plaatje moest kloppen. Dominee-zijn en Jaap-zijn is nauw met elkaar verbonden.’

Een deel van de leden van De Brug komt uit andere kerken, zoals de Gereformeerde Gemeenten en de Nederlandse Gereformeerde Kerken. Jaap: ‘De Brug is een warme gemeente, deels zoekend, deels stellig, deels met een uitgesproken mening - bijvoorbeeld over Israël-Gaza of lhbti-beleid. Daarover zie ik polarisatie. Dan ga ik in gesprek, maar ik neem op de kansel geen stelling. Ik ben herder voor de hele gemeente; het is niet mijn taak om mensen op andere gedachten te brengen.’

Jaaps droom is ‘een stadskerk waar iedereen overdag kan inlopen en thuiskomt.’ Maar, weet hij, De Brug

staat daarvoor niet helemaal op een geschikte plek. ‘Misschien vinden we een partner met wie we dit kunnen doen als we in de toekomst wellicht een nieuwe kerk bouwen.’

Van veearts tot dominee

Jaap groeide op in een hervormd gezin met drie kinderen, dat ‘s zondags naar de Oude Kerk in Soest ging. ‘Ik was een serieus en vroom jongetje, vandaar die preek toen ik zes was. Parate kennis was thuis een pre. Onze moeder was onderwijzeres. Ze vertelde ons op vakantie alles over het land waar we waren en overhoorde ons dan in de auto. Naar de kerk gaan sprak vanzelf. Daar en op school leerde ik de Bijbelverhalen kennen.’

Als tiener wilde Jaap veearts worden. ‘Ik reed paard en werkte op de manege. Predikant worden was toen uit beeld. Dat kwam pas terug toen ik achttien jaar was. Mijn broer en zus en ik gingen naar Youth for Christ en kwamen daar tot bewust geloof. Zij lieten zich dopen bij een Baptistengemeente. Ik vroeg me af: “Moet je dan je kerk verlaten als je tot geloof komt?” Ik besloot predikant te worden en bij te dragen aan vernieuwing van de kerk. Het mocht van mij wat blijer, niet zo liturgisch als in Soest. We zongen daar elke week het Kyrië en Gloria van Willem Vogel, maar zelfs na tien jaar kon niemand dat uit z’n hoofd zingen. Ik kan terugkijkend wel zeggen dat het mij gelukt is om meer vrolijkheid en enthousiasme in te brengen in de gemeenten waar ik heb gewerkt. Ook gebruik ik een “gemengde liturgie” met elementen voor alle leeftijden en uit verschillende tradities.’

Geloof kwijt

Na twee jaar theologiestudie raakte Jaap zijn geloof kwijt. ‘Sommige docenten zeiden weleens: “We hopen dat jullie een tijdje je geloof kwijtraken.” Ze gaven ons meer vragen dan antwoorden - zo ging dat destijds. Of het nu over tekstkritiek ging of over kerkgeschiedenis, er werd onder het mom van “we moeten wetenschappelijk blijven” veel gerotzooid.’ Pardon: gerotzooid? Jaap: ‘Ja. Want ik vind het niet sterk als een opleiding alles betwijfelt en er geen zekerheden naast zet. Heel wat mensen van mijn generatie zijn daardoor afgehaakt van de kerk. Alles werd kritisch benaderd. Vooral in de Gereformeerde Kerken was die tendens sterk aanwezig.’

Hoe kwam Jaaps geloof weer terug? ‘Ik heb geen idee. Ik zat vol twijfels en vond het naar dat ik alles kwijt was. Mijn predikant in Soest zei - en dat hielp: “Blijf naar de kerk gaan. Als jij niet kunt zingen, doen wij het voor je. Als jij niet kunt bidden, laat anderen bidden.” Na twee jaar merkte ik dat ik ineens weer meezong. Daar droegen mijn ervaringen in Oxford aan bij, waar ik een jaar studeerde aan een Anglicaans seminarie met een *evangelical* karakter. Het evangelische jongetje van vóór mijn studie was iemand anders dan de *evangelical* theoloog die ik nu ben. *Evangelical* is iets anders dan evangelisch. Het is niet wettisch, leest de Bijbel niet “van kaft tot kaft” letterlijk als Gods Woord. *Evangelicals* mogen twijfels hebben en wetenschappelijke vragen stellen zonder dat ze meteen van Schriftkritiek verdacht worden. Oxford bracht me wat ik in Utrecht gemist had: wetenschap en geloof gingen hand in hand.’

Vertrouwen in Jezus

Waar is Jaap nu wél zeker van, terwijl hij dat gedurende die twee jaar kwijt was? ‘Ik weet zeker dat ik Jezus wil volgen. En dat Hij op de een of andere manier de redder van mijn leven is. Dat is symbolische taal, maar deze uitspraak steunt wel op het feit dat Jezus een historische figuur is. Dat vind ik heel belangrijk. Ook zijn opstanding is voor mij onbetwijfelbaar. Er was werkelijk een leeg graf. Dat is niet pas later bedacht door de evangelisten. Jezus’ volgelingen geloofden dat vanaf het begin.’

Hoe verhouden geloof en twijfel zich bij Jaap? ‘Eh... twijfel heb ik niet zoveel. Wel verbazing. Ik begrijp veel dingen niet. Waarom moet iemand van 25 overlijden? Maar wat ik niet snap, hoeft geen probleem te zijn. Ik vertrouw genoeg op Jezus om te bedenken dat het me ooit wel duidelijk zal worden. Waar dat vertrouwen vandaan komt, weet ik niet. Liturgie, zingen, verkondigen - dat voedt me, maar dat vertrouwen in Jezus komt niet van mijzelf. Het is ongrijpbaar. Dat vind ik lastig, want ik kom genoeg mensen tegen die dat ook zouden willen hebben, maar het lukt hen niet. Verdrietig. Dat is ook weer zoiets wat me verbaast, zonder dat het me in vertwijfeling brengt.’

Niet vegetarisch, wel rechtvaardig

Jaap is actief voor de Groene Kerken en International Justice Mission. In het meinummer van Vierklank riep Paul Schenderling predikanten op om de zonde te benoemen dat wij, rijke landen, roven van de aarde en van arme landen. ‘Dat doe ik al jaren’, zegt Jaap. ‘Afgelopen zondag preekte ik over Leviticus 25, waar God zegt dat het land van Hem is. Het land moeten we dus na gebruik weer netjes nalaten, zeg ik dan. Ik zeg niet dat we allemaal vegetarisch moeten worden. Wel dat we veel minder vlees moeten eten, en dat dieren in de veehouderij leefruimte nodig hebben. Als we een euro per kilo meer betalen, kunnen boeren hun vee meer ruimte geven en toch rondkomen. Mensen vinden mij een linksige dominee, maar ik hoor na zo’n preek instemmende reacties, ook van boeren.’

Wat kunnen kerken betekenen in onze samenleving, vraag ik Jaap. ‘Veel polarisatie wordt veroorzaakt doordat mensen slecht geïnformeerd zijn. Alsof migranten de schuld zijn van allerlei problemen. Alsof je *woke* moet zijn om voor de schepping te zorgen. Wat zou het mooi zijn als de kerken die angel eruit zouden halen - maar niet via de media, want dan wordt het meteen *geframed*. Mijn Amersfoortse collega’s denken verschillend maar genuanceerd over allerlei kwesties. Als we daar eens beleid op zouden maken - als gezamenlijke Amersfoortse Protestantse Kerken...’

Stadsdominee/ Amersfoortse Zwaan

De maand november is een maand van gedenken. Op 2 november bieden we de stad ruimte om namen te noemen van dierbare mensen van voorbij, in de intieme ruimte van de Amersfoortse Zwaan. Iedereen is welkom om een kaarsje aan te steken en in stilte of hardop namen te noemen. We doen dat ingebed in de liturgie met woorden van troost, zang en muziek, stilte en gebed. Zo raken verhalen van de Bijbel verbonden met verhalen van mensen van nu. Ook is er de hele maand een Troost-wandeling in het Randenbroekerpark met teksten en beelden om bij stil te staan om te danken en te gedenken. De Troostwandeling is te volgen via de witte strikjes. Je kunt deze op je eigen moment, samen of alleen lopen.

Dan is er ook nog de Klimaatweek. Op zaterdag 7 november trekken de klimaatburgemeester en de stads-dominee samen op het Canto Ostinato als rode draad. We zien je graag!

Programma in de Zwaan

2 november om 19.30 uur 'Namen noemen'. Allerzielenviering met medewerking van Voxtet.

3 november om 14.00-15.30 uur 'Er is eens' Samen Bijbellezen

7 november om 16.00 uur Klimaatweek Bezinning en muziek met Klimaat-burgemeester Sietse Laroi en de stadsdominee, met het Canto Ostinato gespeeld door Cees-Willem van Vliet

10 en 24 november om 10.00 uur Ruimte voor de ziel. Ignatiaanse meditatie.

20 november om 15.30-17.00 uur 'Niets dan tijd' Muzikale dialoog over leven en dood met Nelleke Posthumus Meyjes (tekst en zang) en Bert van den Brink (accordeon). Zie blz. 9.

21 november om 16.00 uur is er Muziek na de markt met "Sweelinck's Companions". Met zang en fluiten brengen zij een programma met onder andere: L'Homme Armé (De gewapende man moet men vrezen). Er klinkt muziek uit heftige tijden.

Amersfoortse Zwaan
Langestraat 61
Stadsdominee
Ds. Marleen Kool
info@stadsdominee.nl
www.stadsdominee.nl
www.amersfoortsezwaan.nl
Voorzitter kerkenraadscommissie
Corrie Buitendijk
(033) 465 01 18
buitendijk.corrie@gmail.com
Rekeningnummer
NL 88 INGB 0009 2253 67 t.n.v.
Stadsdominee PGA

Elke woensdag van 9.00 tot 9.30 uur Stiltemeditatie in de Sint Joriskerk. Een half uur onder de hoge gewelven in de stille kerk, tijd voor je eigen gedachten en gebeden. Vooraf opgeven is niet nodig.

28 november om 16.00 uur is er de maandelijkse viering in De Zwaan. Een bijzonder feestelijke viering. Er wordt gedoopt!

Nachtlicht in de Joriskerk Donderdag 3 december, 19.30 en 22.00 uur. Steek een kaarsje aan voor wat je bezighoudt, voor iets dat of iemand die je aan het hart gaat. Er is verstilde muziek en ruimte voor een adempauze, voor gebed. Je kunt iets schrijven en neerleggen bij de Paaskaars, in de lichtkring van de Eeuwige, in de eeuwenoude, met kaarsen verlichte Joriskerk. Nachtlicht is voor iedereen: een moment van rust midden in de waan van de dag.

Protestantse wijkgemeente

Adventkerk

Ds. Willem Maarten Dekker schrijft elke Vierklank een korte overdenking bij een beeld dat een van de tieners van de Adventkerk bij het Bible journalen op zondagavond maakte.

Rouw: protest
De wijzen der wereld vertellen ons dat rouw uit vijf fasen bestaat: ontkenning, boosheid, onderhandelen, depressie en aanvaarding. Velen zullen meerdere of alle fasen herkennen uit hun eigen verwerking van de dood van een geliefde. Ze verlopen overigens niet per se in deze volgorde, en ze kunnen zich ook herhalen.

Het boekje Esther kun je lezen als een vorm van rouwverwerking die ons bepaalt bij het blijvende belang van fase twee: de woede, het protest. 'Het kán niet waar zijn!' Zo hoeven we het niet alleen te voelen als iemand "veel te jong" overlijdt, maar zo moeten we het voelen bij elke dood. De Bijbel noemt de dood een vijand. Dat is onze cultuur helaas verleerd. Wij noemen de dood een vriend en proberen er een vriend van te maken. Maar de dood is een vijand, die om blijvende woede vraagt.

In het boekje Esther gaat het dan ook om woede om de dood van, ja de moord op het joodse volk. In dit boekje slaagt Haman niet in zijn boze plan, maar in de geschiedenis staat Haman toch steeds weer op, en maakt ook slachtoffers. Dat nu in ons land openlijk Hamas gesteund wordt, een beweging die expliciet hetzelfde doel heeft als Haman toen, moet ons bezorgd en boos maken. Maar uiteindelijk wint de God van Mordechai altijd.

Adventkerk
Ringweg Kruiskamp 74
(033) 472 00 31
www.adventkerk.nl
Predikant
Ds. Willem Maarten Dekker
willemmaartendekker@adventkerk.nl
Scriba
Rob Schuitemaker
scriba@adventkerk.nl
Bankrekening
NL 59 INGB 0001 632 147
Kopij wijkpagina
Annemarie Stoffer-Brink
vierklank@adventkerk.nl

Biblejournaling Esther door Eline

Onzichtbaar werk in onze gemeente

'Een lichaam is een eenheid die uit vele delen bestaat; ondanks hun veelheid vormen al die delen samen één lichaam. Zo is het ook met het lichaam van Christus.' (1 Kor. 12:12) Een groot aantal van ons zet zich in voor de opbouw van onze gemeente. Deze maand brengen we voor het voetlicht: Didi Zwerus van de AAG.

Wat is jouw taak?
Ik ben coördinator van de AAG, de Advent Attent Groep. Samen met vier commissieleden en 25 medewerkers bezoeken wij vooral gemeenteleden boven de tachtig jaar. We bezoeken ook echtparen bij een huwelijksjubileum en gaan op kraambezoek bij de geboorte van een kind. En we leven mee bij ziekte en overlijden. Jaarlijks organiseren we twee koffieochtenden, waarvan één met een gastspreker (afgelopen voorjaar sprak een notaris over het levenstestament). Daarnaast verzorgen wij in de zomervakantie een brood-maaltijd, voor sommigen een welkome onderbreking in deze periode. Tot slot organiseren we een Adventviering waarbij de liturgie wordt afgewisseld met een heerlijk diner. De organisatie en bezorging van de bloemengroet en het koffieschenken op zondag vallen ook onder de verantwoording van de AAG.

Wat vind je mooi aan wat je doet?
Het contact hebben met vooral oudere gemeenteleden. Sommigen zijn nog vitaal en ondernemend, anderen ervaren fysieke of mentale beperkingen waarbij het soms niet meer mogelijk is om in de kerk te komen. Vaak lukt het nog wel om de AAG-bijeenkomsten bij te wonen. Ik zie mensen genieten van het contact en de onderlinge verbondenheid, onder het genot van lekker eten en drinken. Sommigen kennen elkaar al jaren en delen lief en leed met elkaar. Om daar een bijdrage aan te kunnen leveren vind ik waardevol en doe ik graag.

Protestantse wijkgemeente

Bergkerk

Adventus - Komst. Wat de zondagen in deze periode van het jaar bindt is de steeds indringender wordende verwachting van de komst. Als het vallende duister de vraag opwerpt 'hebben wij dan nog wat te verwachten?', neemt de liturgie ons mee in een ondubbelzinnig 'ja wij hebben te verwachten'. In het lied 'Als Gij er zijt' (Liedboek 948), klinkt te midden van onzekerheid en twijfel, 'en toch', wij mogen verwachten.

De laatste regels zijn een roep die aansluit bij de tijd van Advent:

"die is, die komen zal ten laatste,
ten eeuwigste. Kom niet te laat!
Gij kunt U toch in ons verplaatsen?
Kom dan, wij zijn ten einde raad."
Tekst: Willem Barnard

Onze cantor neemt afscheid
Cees-Willem van Vliet heeft per 1 januari een nieuwe functie, waarmee we hem van harte feliciteren: docent-onderzoeker Praktische Theologie aan de faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies in Brussel. De inspiratie die hij ons biedt op het gebied van religie en muziek zullen zeer worden gemist. Op 22 november nemen we afscheid tijdens de zondagse eredienst.

Leren in de Bergkerk
Regelmatig organiseren gemeenteleden interessante bijeenkomsten, voor iedereen binnen en buiten de Bergkerkgemeenschap. Het zijn niet de minsten die onze kerk weten te vinden! Op 19 november vervolgt Els van der Wal haar Leerhuis: een levendig inzicht in de maatschappelijke en politieke context tijdens het ontstaan van het Nieuwe Testament. Op 3 december komt Ad van Nieuwpoort spreken over zijn boek: Buig niet. Bijbels tegengif voor nu (zie blz. 30).

In gesprek met elkaar
Mooi om te zien hoe we samenkomen om elkaar aan het denken te zetten. Voorbeelden zijn: Geloofsgesprekken bij een gemeentelid thuis; de Poëziekring, die samen een gedicht leest en bespreekt; en de Gespreksgroep Aarden in Geloof, die samen teksten leest die helpen om duurzame keuzes te verbinden aan de Bijbel. De groep onderneemt ook activiteiten, denk aan een wandeling met een vogelaar en de clean-up day.

Kunst in de Bergkerk
Tot 22 november zien we in de Kerkzaal de expositie 'De onzichtbare tuin' van Herman Zondag uit Zwolle. De werken weerspiegelen zijn ervaring wanneer hij geconcentreerd werkt in de natuur. Naast de tekeningen van Herman worden teksten geëxposeerd die de zoektocht naar een onzichtbare tuin verwoorden.

Bezichtigen: na de zondagse eredienst (vanaf 11.45 uur) en door de week op afspraak (033-4617917). De kerk wordt doordeweeks vaak verhuurd, dan kunt u ook binnenlopen.

Activiteiten tot december, zie www.bergkerk.nl/agenda
- 10 november 19.30 uur
  Film op de Berg, Coming Home
- 11 november 20,15 uur
  Bewegend lezen. Bibliodans in de Bergkerk
- 13 november 10.00 uur
  Poëziekring
- 15 november 10.30 uur
  Eredienst mmv Nationaal Gemengd Jeugdkoor, Bach (zie blz. 32)
- 17 november 20.00 uur
  Gespreksgroep Aarden in Geloof
- 19 november 19.30 uur
  Leerhuis Het Jodendom en de ontstaansgeschiedenis van het Nieuwe Testament
- 24 november 12.15 uur
  Bergkerklunch
- 27 november 10.00 uur
  Poëziekring
- 3 december 20.00 uur
  Ds. Ad van Nieuwpoort, Buig niet. Bijbels tegengif voor nu (zie blz. 30)

Bergkerk
Dr. A. Kuyperlaan 2, 3818 JC Amersfoort
(06) 13 46 00 22
www.bergkerk.nl
Predikant
De Bergkerk is vacant. Het wekelijks spreekuur vervalt. Zie Meldpunt Pastoraat voor pastoraal bezoek bij ziekenhuis-opname, overlijden en doop.
Beheerders/verhuur
beheerder@bergkerk.nl
(06) 13 46 00 22
Meldpunt Pastoraat
(06) 19 94 51 39, pastoraat@bergkerk.nl
Scribaat
Dhr. W. T. Peuscher
scribaat@bergkerk.nl
Penningmeester
penningmeester@bergkerk.nl
NL22 INGB 0000 5259 46
Diaconie
NL25 TRIO 0320 8807 29

Oecumenische Geloofsgemeenschap

Het Brandpunt

Elke maand stellen we een Brandpunter aan u voor. Met de vraag wat de oecumene en Het Brandpunt voor hem of haar betekent. Deze maand ontmoet je Arjen Adelmund.

Arjen Adelmund (62) woont al 38 jaar in Zielhorst. Hij is op jonge leeftijd uit Rotterdam naar Amersfoort verhuisd en is hier geleidelijk aan geaard. Arjen komt uit een gereformeerd gezin. “Geloof was voor ons iets vanzelfsprekends. Mijn moeder was ouderling in De Hoeksteen en heeft meegewerkt aan het ‘Samen op weg’-proces. Thuis waren er geen dogma’s. Er was ruimte voor je eigen beleving. Ik heb toen ik twintig jaar was bewust gekozen om belijdenis te doen. Ik ervaarde geloof als iets fijns. En dat is nog zo.”

Een dak voor ons allemaal

Vanuit het zoeken naar ruimte in het beleven van geloof was de stap naar Het Brandpunt een logische. Het gaat om de inspiratie die je kan vinden in het christelijk geloof. Ik zeg nooit: “Ik ben protestant of ik ben christen. Dan trek je een lijn en sluit je anderen uit. Daarom kan ik me ook helemaal vinden in de hoeksteen van Het Brandpunt waarop staat: Waar de geest van Heer is, is vrijheid. Het is een dak voor ons allemaal.”

Persoonlijk biedt Het Brandpunt ook een dak voor de onrust die soms bezitneemt van Arjen. “Ik heb een verleden met de nodige angst en paniek. Bij Het Brandpunt kan ik binnenlopen en aangeraakt weer naar buiten gaan. Dan ben ik even lichter en rustiger in mijn hoofd."

Gods grond en mijn grond is één grond

Op de Startzondag van Het Brandpunt op 4 oktober verzorgde Arjen een workshop over Meister Eckhart. Hij was een invloedrijke laatmiddeleeuwse Duitse theoloog, filosoof en mysticus (ca. 1260-1328). Als lid van de dominicaner orde schreef en preekte hij over de directe, innerlijke eenheid tussen de menselijke ziel en God.

Eckhart zegt dat je geen hele weg hoeft af te leggen om God te vinden. Je vindt God in de stilte van je eigen ziel. Het gaat er om je dagelijkse beslommeringen los te laten. Hij noemt dat ‘Gelassenheit’. Bij Eckhart is gelatenheid een houding waarbij ons denken, spreken en handelen niet wordt bepaald door zelfzuchtige motieven. Vanuit de Gelassenheit ontstaat een denken waarin beweging mogelijk is. Het denken gaat bij Eckhart vooraf aan het zijn. Dat was in de tijd van Eckhart een ketterse visie. Arjen vindt dat juist een heel mooie gedachte.

Arjen legt uit: “Voor mij betekent ‘Gelassenheit’ niet dat ik ga zitten mediteren. Dat past niet bij me. Ik ga liever hardlopen. Dat helpt mij om een open houding aan te nemen en op een andere manier te kijken naar de mensen en de werkelijkheid om mij heen. Het gaat er om te handelen zonder een eigen doel voor ogen te hebben. Gelassenheit betekent dat je ruimte schept om God in jezelf toe te laten. En eenheid met God te vinden in de grond van je ziel.”

Het Brandpunt
Laan naar Emiclaer 101
3823 EG Amersfoort
www.hetbrandpunt.net
Predikant
Vacant
Ambulant predikant
Berthe van Soest
Berthe.van.soest@hetbrandpunt.net
RK pastor
Josephine van Pampus
Josephine.van.pampus@hetbrandpunt.net
Secretaris Oecumenische Wijkraad
Frank Lether
secretaris.owr@hetbrandpunt.net
Voor aandacht en contact
Willemien Kamphuis, (033) 456 55 15 of (06) 41 74 09 91
Koster en kerkverhuur
Kees van Dijke
koster@hetbrandpunt.net
Rekeningnummer
NL34RABO0123051800 t.n.v. PG Hoogland/ Amersfoort-N Het Brandpunt

Prachtig dat die vlag er hangt

Aan het eind van ons gesprek moet Arjen nog wel één ding kwijt. “Ik vind het prachtig dat die regenboogvlag met vrede bij Het Brandpunt hangt. Er is inclusiviteit. Echt voor iedereen. Geen enkel oordeel. Alleen een signaal dat iedereen telt. Dan denk ik ‘dit is mijn kerk’. Hier ben ik trots op.”

Paul van Eck

Protestantse wijkgemeente

De Bron

De Bron
Vogelplein 1
(033) 472 81 67, b.g.g. M. de Koning
www.debronamersfoort.nl
Predikant
ds. R.G. van der Zwan
(033) 475 51 58 / (06) 30 42 46 13
predikant@debronamersfoort.nl
Scriba/contactadres
scriba@debronamersfoort.nl
Koster en beheer/verhuur
Mw. M. de Koning
(033) 475 99 41 / (06) 36 20 86 62
koster@debronamersfoort.nl
Wijkkas
NL05INGB0005 0407 29 t.n.v. De Bron

Rouwen om een geliefde

Aan het einde van november, op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, staan we in de kerkdienst stil bij de mensen die in het afgelopen jaar zijn overleden. We noemen de namen van hen die ons de afgelopen twaalf maanden ontvallen zijn. Een kaars wordt ontstoken, en die kaars geven we mee. We rouwen, gedenken en vieren de levens van hen die ons dierbaar waren. Maar natuurlijk is rouw niet beperkt tot één zondag in het jaar.

In De Bron startte in oktober een gespreksgroep 'Rouwen om een geliefde - hoe doe je dat?'. Het pastorale team van de Bron wil de gespreksgroep weer aanbieden als daar belangstelling voor is. De volgende keer is op donderdag 12 november van 10.30 tot 12.00 uur.

Je houdt me toch wel vast?
Sterven kan onverwacht zijn, of zich juist lang van tevoren aankondigen.

Soms is er verlies om iemand die nog leeft, maar die door hersenletsel of dementie zo veranderd is, dat de mensen om hem/haar heen toch al rouwen. Gemeentelid en emeritus predikant Bert Prinsen schreef jaren geleden al een boek over omgaan met dementie. Hij werkte zelf ooit als geestelijk verzorger in een verpleeghuis in Doorn. In zijn boek 'Je houdt me toch wel vast?' uit 2011 beschrijft hij wat het met je geloof doet als je partner dementie heeft. Prinsen benoemt de verlegenheid, soms ook angst die mensen ervaren als hun partner, hun ouder of hun gemeentelid de eerste verschijnselen van de ziekte dementie krijgt. Zij mijden soms die persoon en in feite wensen ze de persoon al dood. Hij voert hij een pleidooi tegen de maakbaarheid van de mens en houdt zijn lezers voor dat er nog wel degelijk een gelijkwaardige manier is om met iemand met dementie om te gaan.

Als iemand al in een verpleeghuis woont en daar een kerkdienst bezoekt, kun je ervoor zorgen dat die dienst veel meer om voelen draait dan om kennis, meer met beeld dan met woord doen. Meer liederen zingen die oude herinneringen raken. Of een snoezelviering waarbij de zintuigen meer aangesproken worden. Zo kun je toch op gelijke hoogte komen met de mens met dementie. Voor verplegend personeel of voor (kerkelijke) vrijwilligers heeft Prinsen nog een aantal gebeden, Bijbelgedeelten en zegenbedes verzameld die behulpzaam kunnen zijn in de stervensfase.

Geen spoorboekje
Dominee Van der Zwan zegt in zijn aankondiging van de gespreksgroep dat er geen spoorboekje is hoe je precies moet rouwen. Er is geen tijdslijn met fasen waar je achtereenvolgens doorheen trekt. Je zoekt je weg. De deelnemers die de eerste bijeenkomst aanwezig waren beaamden dat. Soms krijg je te maken met oordelen van anderen of positiever gesteld met goedbedoelde adviezen, waar je eigenlijk niet op zit te wachten. Iemand zei: "Rouw is een vingerafdruk: het is voor ieder mens weer anders."

Protestantse wijkgemeente

De Brug

De Brug
Schuilenburgerweg 2
(033) 472 51 09
www.debrugamersfoort.nl
Predikant
Ds. Jaap van der Windt
jaapvanderwindt@debrugamersfoort.nl
(033) 285 35 53
Scriba
scriba@debrugamersfoort.nl
Pastoraat
pastoraat@debrugamersfoort.nl
Wilt u een gesprek met de predikant? Elke woensdagmorgen 9.00-12.00 uur: inloop in De Brug. Of bel (033) 285 35 53 om een afspraak te maken.
Verhuur en beheerder
verhuur@debrugamersfoort.nl
Wijkkas
NL09 INGB 0000 6423 86 t.n.v.
wijkgemeente De Brug
Diaconie
NL40 INGB 0005 0360 25 t.n.v.
Diaconie De Brug
Ledenadministratie
ledenadministratie@debrugamersfoort.nl
Kerkbalans
kerkbalans@debrugamersfoort.nl
Autodienst
autodienst@debrugamersfoort.nl

Leven met verlies
Een verkeersongeluk 21 jaar geleden maakte dat mijn leven in één klap compleet overhoop lag. Vanaf dat moment stond ik er alleen voor als moeder van een jong kind. Gelukkig kreeg ik veel steun van familie, vrienden en buren. Wat mij vooral hielp, was praten over wat er gebeurd was. Hoe vaak ik mijn verhaal heb verteld weet ik niet, maar de oprechte aandacht van mensen die om mij en om ons gaven, deed mij goed.

Naast een goed sociaal netwerk kunnen rouwrituelen helend zijn. Stilstaan bij verjaardagen en sterfdagen, samen zijn met andere nabestaanden of een kaartje ontvangen van iemand die aan je denkt. In de buurt werd rond Allerzielen het openluchtevenement 'Namen noemen' georganiseerd. Met muziek, honderden lichtjes in een donker bos en allerlei creatieve rituelen kon je uiting geven aan verdriet en gemis. Samen met mijn zoon daar stilstaan bij ons verlies was heel waardevol.

Terwijl het leven van anderen doorging, leek het mijne stil te staan. Ik voelde me op mijzelf teruggeworpen en moest mezelf opnieuw ontdekken. Ik miste mijn partner, voerde in gedachten gesprekken met hem en stelde vragen waarop ik nooit antwoord zou krijgen. Het was dodelijk vermoeiend. Dat rouwen hard werken is, kon ik dan ook volmondig beamen.

Rouwen kost tijd. Die tijd mag je, nee, moet je jezelf gunnen. Vluchten in werk, een nieuwe relatie of verdovende middelen helpt uiteindelijk niet. Je zult moeten accepteren dat het verdriet er is en voorlopig blijft, hoe akelig en leeg dat ook voelt.

Op een dag kwam er een kantelmoment. Ik stond 's morgens op met het gevoel dat het leven voorzichtig weer nieuwe dingen voor mij in petto had. Ik stelde me weer open voor anderen en ontmoette na verloop van tijd mijn huidige partner. Hij ging graag naar de kerk. Het geloof en de kerk hadden in mijn leven op een waakvlam gestaan en ik voelde dat de tijd rijp was om dat verder te onderzoeken. Tot op de dag van vandaag put ik daar nog steeds kracht en inspiratie uit.

Ook mijn nieuwe partner had enkele jaren eerder zijn partner verloren. We begrepen elkaar vaak met een half woord. Muziek luisteren en later zelf muziek maken en zingen hielpen ons gevoelens van verdriet te uiten en in het nu te zijn. Inmiddels zijn we twintig jaar verder en zijn er twee kinderen bij gekomen.

Het leven neemt soms een wending waar je niet voor kiest. Toch kan er ook dan weer ruimte ontstaan voor mooie, nieuwe dingen en blijken we veerkrachtiger dan we denken.

Anneke Dingemanse-Hoedemaker

Otto de Bruijne
'Uit lijden vrucht' Schilderij van Otto de Bruijne uit de serie Paradox, waarvan een aantal in kerkzaal van De Brug hangt.

Protestantse wijkgemeente

Emmaüskerk

Emmaüskerk
Noordewierweg 131, Post: Palmstraat 278,
3812 XM Amersfoort, (033) 461 39 37
www.emmauskerk-amersfoort.nl
Predikant
ds. Anna Walsma
annawalsma@fonteinkerk-amersfoort.nl
(06) 23 97 32 84
Scriba
scriba@emmauskerk-amersfoort.nl
Pastoraal loket
Sierk de Bruin
(06) 86 13 82 92
sierkdebruin1954@gmail.com
Diaconaal werker
Gianni da Costa
giannidacosta@pkn-amersfoort.nl
(06) 16 25 19 95
Bankrekening
NL97INGB0008001259 t.n.v. Emmaüskerk
Protestantse Gemeente

Proef 2026 - OP (DE) WEG als thema
Enigen die van de Weg waren - Handelingen 9:2
'Mensen van de Weg', de oudste benaming voor christenen, wordt regelmatig gebruikt in het boek Handelingen. Zó noemden ze zichzelf kennelijk. 'Mensen van de Weg'. Wist u dat? Ik niet.

Maar sinds ik het weet, vind ik het zo'n mooie naam. Want het is een benaming dat fundamenteel dynamisme uitdrukt: geloof in het samen op weg zijn!

U en ik, wij zijn mensen van de weg. Ik word er gewoon stil van. Het verwondert mij. Op zondag 28 september was het weer zover, onze jaarlijkse Proef. Gezamenlijk dienst met de kerken uit de wijk, samen komen, vieren en ontmoeten. Verschillende kerken bij elkaar, elk met zijn eigen weg. Zo zijn ook de mensen die aanwezig waren mensen die door het leven hun eigen weg hebben. Dat geleefde leven is onze levensweg. En vaak is onze levensweg onoverzichtelijk, sterk bepaald door onze noden en zorgen.

Onze levensweg, met al die verschillende relaties met mensen - liefde en conflicten, wisselen elkaar af. Onze levensweg met zijn hartstochten en twijfels. Onze levensweg met gezondheid en ziekte.

Gianni da Costa

Samen delen
Onze Levensweg naar de Proef toe. Dit jaar was het in en bij de Westerkerk, ik was er samen met Edwin al vroeg aanwezig om de keuken over te nemen, want we mochten weer pannenkoeken pakken. En ze moesten natuurlijk wel vers en warm uitgeserveerd worden.

Voor en na de dienst werd er nog meer gebracht, wat had iedereen zijn/haar best gedaan om iets lekkers te bakken. Er stond genoeg op tafel om met elkaar te delen. Naast delen van eten werd er veel met elkaar gesproken en uiteraard gelachen. We hadden er prachtig weer bij en als eindklapper kwam Vitelli nog langs met ijs. Zo werd de ochtend mooi afgesloten en was Proef weer een groot succes! Ach... we zijn alweer op weg naar Proef 2027, en dat doen we met niemand minder dan Jezus zelf. Hij is de Weg!

Robert Kordes

Een onmogelijke vriendschap
Dit jaar mocht ik als jeugdouderling van de Emmaüskerk samen met Dominique de Jong, jeugdouderling van de Hoeksteen, de jongerendienst organiseren voor de jeugd in Amersfoort. Ondanks het mindere weer werd het nog heel druk in De Hoeksteen. Ruim 175 jongeren waren aanwezig.

De band van de St. Joriskerk speelde prachtig, de zangeres van de Adventkerk zong mooi. Samen zingen, samen bidden en nadenken over het thema: "een onmogelijke vriendschap." Het thema was zorgvuldig gekozen met de groep jongeren, die meehielp met de dienst. De spreker, Ferdinand van de Velde uit evangeliegemeente Perspectief, had er een mooie overdenking bij gemaakt. Ferdinand is werkzaam bij het Leger des Heils.

De Amersfoortse Soepfiets, een project van het Leger in Amersfoort, was dan ook een mooi collectedoel. We hebben met elkaar een mooi bedrag bij elkaar gespaard! Ik heb veel reacties mogen ontvangen over de dienst. Fijn dat dit alweer het derde jaar is dat er ergens in Amersfoort een gezamenlijke jongerendienst wordt gehouden, een traditie die we met elkaar moeten behouden!

Robert Kordes

Protestantse wijkgemeente

Fonteinkerk

Fonteinkerk
Robert Kochstraat 4, 3817 JM Amersfoort
(033) 461 49 95
www.fonteinkerk-amersfoort.nl
Predikant
ds. Anna Walsma
annawalsma@fonteinkerk-amersfoort.nl
(06) 23 97 32 84
Scriba
scriba@fonteinkerk-amersfoort.nl
Koster
Fahmi Icho
(06) 42 02 84 36
fahmi.icho@hotmail.nl
Wijkdiaconie
NL08RABO0373710259
Wijkkas
NL59INGB0003814259
Verhuur/zaalreservering
Alleen via verhuur@fonteinkerk-amersfoort.nl

Activiteiten - Wees welkom

- Elke vrijdag
  Meditatief moment om 17.00 uur
- Woe 11 en za 21 nov.
  Lezen teksten van Johannes van het Kruis o.l.v. Léon Teubner
- Vrij 13 en za 14 nov.
  Duurzame ruilbeurs, vrijdag brengen en zaterdag winkelen (zie blz. 31)
- Tot 22 nov.
  Foto-expositie *Tussen de steden* van Khrystyna Kovtun
- Vrij 27 nov.
  Wees erbij Café: Food Film met nagesprek
- Woe 2 dec.
  Ontdek de rentmeester in jezelf met prof.dr. Jan van der Stoep en Koert Jansen. Een dialoog tussen een filosoof en een fondsbestuurder
- Zo 13 dec.
  Muziek & Ontmoeting - Projectkoor Christmas Carols van Het Brandpunt en Fonteinkerk, uitvoering om 12.00 uur in Fonteinkerk (zie blz. 32)
- Zo 20 dec.
  Projectkoor Christmas Carols van Het Brandpunt en Fonteinkerk, uitvoering om 10.00 uur in Het Brandpunt (zie blz. 32)

Muziek & Ontmoeting: zing jij mee met het Carolkoor?
Samen zingen in aanloop naar kerst: doe mee met het Carolkoor van Het Brandpunt en de Fonteinkerk. Onder leiding van Marijke van Leerzem zingen we een prachtig programma met de mooiste carols. Ervaring is niet nodig en auditie doen hoeft ook niet. Met oefenfiles bereid je thuis je partij voor en er zijn vier gezamenlijke repetities in Het Brandpunt: 23 en 29 november en 7 en 14 december.

Het resultaat laten we twee keer horen: zondag 13 december om 12.00 uur in de Fonteinkerk, tijdens Muziek & Ontmoeting, en zondag 20 december om 10.00 uur tijdens Lessons & Carols in Het Brandpunt. Deelname kost € 25.

Aanmelden:
marijkevanleerzem@gmail.com.

Op zoek naar de verborgen God
Hoe kunnen we Gods aanwezigheid ontdekken in onszelf en om ons heen? De Spaanse karmeliet en mysticus Johannes van het Kruis hield zich eeuwen geleden al met deze vraag bezig. Dit jaar is het driehonderd jaar geleden dat hij heilig werd verklaard en honderd jaar geleden dat hij werd uitgeroepen tot kerkleraar.

Tijdens twee interactieve bijeenkomsten lezen en overwegen we onder begeleiding van Leon Teubner teksten uit Geestelijk Hooglied en Bestijging van de Berg Karmel. Daarin wijst Johannes van het Kruis een weg naar de verborgen God in onszelf, die ons wil omvormen in Liefde.
Leon Teubner was pastor van een Karmelparochie en medewerker van het Titus Brandsma Instituut en heeft veel ervaring met teksten uit de Schrift en de mystieke traditie.

Woensdagavond 11 november in de Fonteinkerk, en zaterdag 21 november van 10.30 tot 12.30 uur in pastorie Franciscus Xaveriuskerk. Aanmelden: vormingdoorontmoeting@fonteinkerk-amersfoort.nl; een vrijwillige bijdrage is welkom.

Plannen voor de toekomst van de Fonteinkerk
De Fonteinkerk zet een volgende stap in de plannen voor haar gebouwen. Bureau Bos is gevraagd om samen met mensen uit de Fonteinkerk een schetsontwerp te maken dat past bij de toekomstvisie Fonteinkerk Vitaal. Dat gebeurt in een zogenoemd co-creatieproces. Een groep van twintig tot dertig betrokkenen denkt tijdens vier interactieve workshops mee over de toekomst van de gebouwen. Zo ontstaat stap voor stap een plan waarin verschillende ideeën en wensen samenkomen.
Op zondag 1 november om 11.15 uur vertellen architecten Raban Haaijk en Jan Bart van de Kamp van Bureau Bos in de Zonnekamer meer over het proces. Meer weten? Vraag het gerust aan Marnix Ruiter of Riemke Leusink (voorzitters van de kerkenraad) of aan Margriet Drent (lid van de stuurgroep).

Protestantse wijkgemeente

De Hoeksteen

De Hoeksteen
Klaartje Donzepad 59
3813 PZ Amersfoort
www.hoeksteenamersfoort.nl
Predikant
ds. Lydia Kansen-Brasz
lydiakansen@hoeksteenamersfoort.nl
(033) 737 0010
Voorzitter
Rita Buijs
voorzitter@hoeksteenamersfoort.nl
Scriba
Ineke van Oosten
scriba@hoeksteenamersfoort.nl
Bankrekening
NL18ABNA0553217135

Van vanillevla naar 'heilig vuur'?
(Bijna) iedereen lust vanillevla. Maar wie vindt het geweldig? Dat was de vraag waarmee wij als kerkenraad naar ons vorige koersplan keken. Er was eigenlijk niets mis mee. Maar het mocht wat **aanstekelijker**. En bondiger.
Tijdens een mooie bezinningsdag zochten we naar wat ons ten diepste beweegt. Zo kwamen we tot de conclusie dat we onze visie beter onder woorden kunnen brengen. Wat vroeger vanzelfsprekend was, willen we nu juist wél benoemen: **we weten ons geroepen door God.**
We noemen ons christen omdat we ons aangesproken weten, omdat we een stem horen die ons roept. Vanuit die roeping willen we leven en gemeente zijn. Dat vraagt om een gemeente waarin we met elkaar verbonden zijn en waarin ruimte is voor ontmoeting en gesprek.
Tijdens het gemeenteberaad hebben we vier beelden verkend hoe we dat kunnen concretiseren. We zien de gemeente als een **school**, waar we ons geloof kunnen verdiepen. **Als een restaurant**, waar ontmoeting, gezelligheid en geborgenheid centraal staan. Als een ziekenhuis, waar we beter leren zien en begrijpen wat mensen om ons heen nodig hebben. En als een tuin **of speelplaats**, waar ruimte is om te groeien in het goede leven: met plezier, aandacht voor elkaar en zorg voor Gods schepping.
Er kwamen ook suggesties naar voren. Die krijgen een plek in de uitwerking van het beleidsplan. Denk aan het stellen van duidelijke prioriteiten, aandacht voor seksuele diversiteit, de kerk als buurthuis en natuurlijk het voortzetten van onze samenwerking met andere kerken. Al die ideeën helpen ons om het beleidsplan handen en voeten te geven. Daarbij laten we ons leiden door één kernzin:
Wij willen een gemeenschap zijn waarin ons geloof zichtbaar wordt in de manier waarop we God eren, naar elkaar omzien, gastvrij zijn voor wie we nog niet kennen en zorg dragen voor heel Gods schepping.
Misschien is dat wel onze poging om van vanillevla een beetje meer **heilig vuur** te maken.

Boudewijn Hogeboom, kerkrentmeester

Rondom het sterven
Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar worden in de Gedachtenisdienst de namen van overleden gemeenteleden genoemd. Zo ontstond het idee om naast het Doopkleed ook een Gedenkhoek in te richten, met daarin de Gedenktafel. Boven de tafel hangt een hedendaagse icoon gemaakt door Annemarie van der Wilt

Op de tafel ligt een gedenkboek met daarin alle namen van overleden gemeenteleden. Er kan een kaarsje gebrand worden of een gebedsintentie opgeschreven worden in een intentieboek. Er komt een steen te liggen van elk overleden gemeentelid, met daarop naam, geboorte- en sterfdag. Deze steen blijft daar liggen tot de eerstvolgende Gedachtenisdienst. Daarna nemen de nabestaanden de steen mee naar huis.

Cor de Vette, wijkredactie

Protestantse wijkgemeente

De Inham

De Inham
Hamseweg 40
3828 AE Hoogland
(033) 480 51 25
www.inham.net
Predikant
ds. Martin Snaterse
martin.snaterse@inham.net
Secretaris
Arthur de Bruin
secretaris@inham.net
Meldpunt pastoraat
(06) 17 72 27 51
pastoraat@inham.net
Koster en verhuur
Henk Tornij
(06) 41 64 78 10
koster@inham.net
Bankrekening
NL84 RABO 0123005892 Protestantse Gemeente Hoogland/Amersfoort-Noord
Kopij wijkpagina
vierklank@inham.net

Irene Stok op Coelhorst

Verzorgd verlies

Dit is de maand vol aandacht voor rouw en verlies: kerkdiensten met Allerzielen of met de laatste zondag van het kerkelijk jaar, de Ik-mis-je-overal-en-nergenskraam in de winkelcentra in Hoogland en Amersfoort-Noord, radio- en tv-programma's, begraafplaatsen met lichtjestochten, requiemconcerten, etc. Nu dit al een jarenlange gewoonte is in deze maand, is deze missie dan niet volbracht? "Er is zeker meer aandacht voor gekomen", zegt Irene Stok, pastoraal medewerker rouw en verlies van De Inham. "Maar het blijft van belang dat deze jaarlijkse aandacht voor rouw terugkomt. De dood is vaak nog een taboe. Het is zo moeilijk voor rouwenden om er woorden aan te geven. Angst voor de dood, onvermogen om zich te uiten, kan daar een rol in spelen. Voor de omstanders is het een hele klus om te weten wat goed is om te doen.

Maar het is eenvoudig. Het gaat om open vragen stellen en aansluiten bij de ander. Dat betekent dat je geen eigen wensen of verwachtingen aan de ander moet willen opleggen. De ander mag zeggen wat hij/zij nodig heeft. Ook als de ander niets wil, moet je niet gaan trekken en sleuren. Er zijn, erbij blijven is van waarde, soms meer dan iets doen. Je hoeft de klacht over het gemis niet op te lossen, je mag ernaar luisteren.

Mensen mogen hun eigen weg gaan in de omgang met en de vormgeving van het verlies. Maar het weeklagen wegduwen is niet heilzaam, het komt anders terug, je moet door het verdriet heen. Ook als het verlies een opluchting was omdat het lijden te groot of te lang of te zwaar was, dan nog bestaat er verdriet dat om verzorging vraagt. Verdriet en opluchting kunnen naast elkaar bestaan.

Vanuit de Bijbel heeft het verhaal van Bartimeüs mij geïnspireerd voor dit thema. Jezus vraagt aan de blinde: 'Wat wilt Gij, dat ik u doen zal?' Dat vind ik een belangrijke vraag, ook voor ons. Jezus vult niet in, het draait om wederkerigheid. Wat heb jij van mij nodig? Dat verhaal speelt mee in het werk dat ik doe.

De valkuil van deze drive kan zijn, dat je geneigd bent om jezelf te overvragen. Dus het blijft ook belangrijk om je af te vragen of jij de enige bent die naar iemand omkijkt of dat er meer mensen zijn die niet voorbijgaan aan een rouwende", aldus Irene Stok, die hierover bevraagd werd door Dineke Havinga.

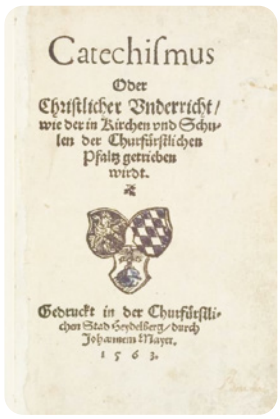
In het laatste weekeinde voor advent gedenken we in De Inham de gemeenteleden die het afgelopen kerkelijk jaar zijn gestorven. We doen dat op drie momenten: op zaterdag 21 november is De Inham van 19.00 tot 20.30 uur open voor 'De Inham bij kaarslicht'. Een avond met muziek en bezinning, stilte en lichtjes die ontstoken kunnen worden. Om 19.30 uur worden de namen genoemd voor de families die aanwezig zijn. Op zondag 22 november, 10.00 uur, is er een kerkdienst waarin alle namen van de overledenen van het afgelopen jaar genoemd worden. Zondagmiddag is er om 15.00 uur een herdenking op begraafplaats Coelhorst. Op alle drie momenten kun je de namen gedenken van een geliefde. Of het nu kort of langer geleden is.

Protestantse wijkgemeente

Nieuwe Kerk

Stoeien met de catechismus
Vanaf startzondag stoeien we in de Nieuwe Kerk in diensten en gemeentekringen met de Heidelbergse Catechismus, het oude leerboek uit de zestiende eeuw. Voor sommigen is dit helemaal nieuw. Anderen denken terug aan de catechisatie, waar ze elke week de juiste antwoorden uit hun hoofd moesten opdreunen. Voor beiden is er reden genoeg om ermee te stoeien: om het stof eraf te blazen, of om iets nieuws te leren.

We willen niet nog één keer de oude antwoorden opzeggen. We willen de kern van ons geloof opnieuw bekijken en het verbinden met ons eigen leven.

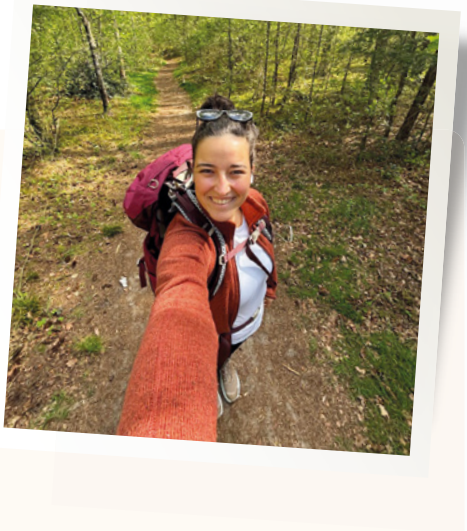
De catechismus gaat namelijk over wat we geloven (het Credo), over hoe we met God omgaan (bidden), over het goede leven (de tien geboden) en over het vieren van Gods heil (doop en avondmaal). Dat alles staat in het licht van de allereerste vraag: 'Wat is uw enige troost?' Het antwoord daarop gaat over Jezus Christus, die u, jou en mij thuisbrengt bij God.

Die troost is de rode draad. Het is mooi om uit de eerste reacties op te maken dat de diensten en kringen helpen om daarbij stil te staan.

ds. Gerard Kansen

Nieuwe Kerk
Leusderweg 110 Amersfoort
www.nieuwekerkamersfoort.nl
Predikant
ds. Gerard Kansen
(033) 737 00 10
gerardkansen@nieuwekerkamersfoort.nl
Scriba (contactpersoon kerkenraad)
scriba@nieuwekerkamersfoort.nl
Pastoraat
pastoraat@nieuwekerkamersfoort.nl
of bij één van de ouderlingen
Verhuur
Marcel Broekema (06) 340 349 87
beheer@nieuwekerkamersfoort.nl
Kopij voor Vierklank
vierklank@nieuwekerkamersfoort.nl

Even voorstellen...

Elke maand stellen we iemand uit de Nieuwe Kerk voor, die achter de schermen een taak uitvoert. We leggen deze persoon drie vragen voor. Deze keer is de beurt aan **Femke Luijk-Broersma**, 24 jaar en sinds 2024 verbonden aan de Nieuwe Kerk. Via de Alphacursus is zij hier terecht gekomen (en gaan geloven!) en sindsdien ook lid van het Alphateam.

Graag stellen we Femke drie vragen:

1) Wat maakt jou vooral gelukkig of waarover ben je het meest blij?
Ik word gelukkig van echte verbinding met andere mensen. Dat kan tijdens een mooi gesprek op mijn werk als verpleegkundige in het ziekenhuis, maar ook door het begeleiden van een Alpha, zoals ik nu doe. Daarnaast geniet ik enorm van buiten zijn, een rondje hardlopen of wandelen tussen de vallende herfstbladeren en daarna gezellig met mijn man een kop koffie-drinken.

2) Wat hoop je voor de Nieuwe Kerk met het oog op de toekomst?
Ik heb de Nieuwe Kerk leren kennen als een warme groep mensen, die ieder op hun eigen manier enthousiast over God in gesprek gaan. Ik hoop dat de kerk deze warmte blijft uitstralen en delen, ook met mensen die de kerk nog niet kennen of er andere associaties mee hebben.

3) Wat is voor jou het allerbelangrijkste in jouw geloofsleven?
Ik zoek de rust en stilte op om tijd met Jezus door te brengen. Tegelijkertijd merk ik dat ik het geloof niet alleen kan en wil beleven. Juist door met anderen te praten over mijn geloof, maar ook over mijn twijfels en vragen, word ik aan het denken gezet en help je elkaar verder. Voor mij vullen die momenten van stilte met Jezus en de gesprekken met anderen elkaar mooi aan. Dat kan op een kring, maar net zo goed in een fijn gesprek na de dienst of bij Alpha. Femke geeft de pen graag door aan **Nicole Rouppe van der Voort**.

Woonzorgcentrum

Nijenstede

Eén van de gastvrouwen van de kapeldiensten blikt terug op de avondmaalsviering in september.

Zondag 27 september was de kapel van Nijenstede helemaal vol. Er waren mensen die er elke week zijn en mensen die speciaal voor deze dienst kwamen. Er was familie aanwezig en er waren vrijwilligers. Het was bijzonder om met zoveel mensen bij elkaar te zijn en het avondmaal te vieren.
Tijdens de dienst stonden we stil bij Psalm 127:
Als de HEER het huis niet bouwt,
vergeefs zwoegen de bouwers;
als de HEER de stad niet bewaakt,
vergeefs doet de wachter zijn ronde.
Hij geeft het zijn lieveling in de slaap.
Het leven bestaat of heeft bestaan uit zwoegen, bouwen, waken en zorgen voor veiligheid. Maar daar staat de HEER tegenover. Als de HEER het huis niet bouwt en de stad niet bewaakt, is wat je doet tevergeefs. Daarom is dat ene zinnetje zo bemoedigend: *Hij geeft het zijn lieveling in de slaap.*
Het hangt niet van onze inspanning af. Zelfs wanneer wij slapen of misschien niet meer kunnen presteren, mogen wij weten dat God het ons geeft en dat Zijn werk doorgaat.
Hiervan mochten wij ook zingen:
Groot is uw trouw, o Heer, iedere morgen aan mij weer betoond. Al wat ik nodig had, hebt Gij gegeven. Groot is uw trouw, o Heer.
Bemoedigd door deze woorden en door het brood en de wijn verlieten we de kapel en mogen we gezegend onze weg weer gaan.

Nijenstede
Andreaskapel, Heiligenbergerweg 84
(ingang Randenbroekerweg)
Geestelijk verzorger
Geke van Schuppen
Voorzitter kerkenraadscommissie
Bart van den Brink
bartvandenbrink@pkn-amersfoort.nl
Vrijwilligerscoördinator
Robrecht Pap
trpap@hotmail.com
Penningmeester
Bert Blankenstijn
bert.blankenstijn@kpnmail.nl
NL96 RABO 0373 7488 33 t.n.v. CvK PG Amersfoort inz. Andreaskapel Nijenstede

Protestantse wijkgemeente van bijzondere aard

Johanneskerk

Rode Lijn-bijeenkomst over de PKN
Op 13 oktober was er in de Johanneskerk een avond over Israël en Palestina. Het doel van deze bijeenkomst is om met elkaar van gedachten te wisselen over het standpunt van de PKN hierover.

De avond werd voorgezeten door de voorzitter van de kerkenraad. Gespreksleider Pieter Dronkers leidde de avond in. Hij is werkzaam als docent en onderzoeker, was Remonstrants predikant in Utrecht, heeft in Israël gewoond en gewerkt, en was bij PAX projectleider Palestina en Israël. Hij weet veel van het verzet van Palestijnen en Joodse Israëli's tegen de Israëlische bezettings- en kolonisatiepolitiek in en om Oost-Jeruzalem.
De avond begon met vijf persoonlijke verhalen van gemeenteleden en de predikant. Zij vertelden hoe zij geraakt zijn door wat er tegen de Palestijnen gebeurt door de staat Israël, en door het feit dat de PKN daar geen afstand van neemt en op deze manier morele helderheid ontwijkt. De sprekers zijn al hun hele leven lid van de PKN en sommigen worstelen nu met de vraag: zeg ik hierom mijn lidmaatschap op? Een van hen deed dit daadwerkelijk en een aantal deed mee aan Rode Lijn-bijeenkomsten voor het dienstencentrum van de PKN in Utrecht. Tot hun teleurstelling blijft de PKN spreken van 'twee kanten' en kiest niet voor de slachtoffers. Zij stelden de vraag wat dan de eigen roeping van de PKN nog betekent om solidair te zijn met hen die lijden onder onrecht, verdrukking en geweld.

Na de inleidingen praatten de aanwezige gemeenteleden over wat het voor hen betekent. Het was een emotionele avond die goed verlopen is.

Laura van Rossum du Chattel, secretaris

Johanneskerk
Westsingel 30, 3811 BB Amersfoort
www.johanneskerk.nl
Predikant
ds. Hannah Westerink
(06) 30 50 65 54
predikant@johanneskerk.nl
Secretaris
Laura van Rossum du Chattel
secretaris@johanneskerk.nl
Penningmeester
NL 83 TRIO 0320 8123 67 t.n.v.
Stichting Johanneskerk.
Beheer
Jan R. Nienhuis
jan.r.nienhuis@gmail.com
(06) 28 36 77 49

Hervormde wijkgemeente

St. Joriskerk

Leven met verlies
Richting het einde van het kerkelijk jaar heeft Vierklank een passend thema gekregen. Veel gemeenteleden weten wat het is om een geliefde te moeten missen. Belangrijk dat in de kerk mensen niet vergeten worden. Hun namen worden genoemd. Als gelovigen sterven worden wij bemoedigd met het vertrouwen dat God hen kent. In Psalm 87 staat heel mooi hoe zij thuis mogen zijn in Sion: 'De HEERE telt hen erbij, wanneer Hij de volken opschrijft, en zegt: Deze is daar geboren.'

Missionair thema
Op 8 en 15 november zullen we stil staan bij de missionaire roeping van onze gemeente en van gelovigen persoonlijk. In overleg met de evangelisatieouderling wordt ook aan de wijkkringen gevraagd om aan dit thema aandacht te besteden. Na de jaarwisseling komt er nog een vervolg hierop. De avonddienst op 15 november wordt ingevuld als een themadienst waarin onze jongerenclub Ichtus participeert.

Stage Paul Bax
Paul Bax uit Barneveld is in het kader van zijn studie aan de PThU begonnen aan een stageperiode in onze gemeente. Zo nu en dan zal hij aansluiten bij activiteiten en ook wat werkzaamheden van de predikant overnemen. We kijken terug op een mooie dienst op 18 oktober waarin hij voorging in de Joriskerk. Met een klein groepje gemeenteleden hebben we na de dienst een nagesprek gehad hierover.

Ds. Martin van Dam

Basiscatechese
Maandelijks komen de kinderen van de Joriskerk van groep 7 en 8 van de basisschool op zondagavond bijeen. Ze volgen dan in wijkgebouw Filalethes basiscatechese. Vierklank is van harte welkom om een avondje te komen kijken.

Als ik even voor zes uur mijn fiets parkeer, fietst de laatste ouder net weg richting de Joriskerk voor de avonddienst.

De jonge catechisanten hebben zich verzameld bij de bar van de keuken voor iets lekkers.

De achttien kinderen vormen even later een grote kring en stellen zich om de beurt voor. Omdat ze al weten dat er straks in groepjes gewerkt gaat worden, wordt nu al gekeken wat de beste opstelling is om bij elkaar gekozen te worden.

Albert, die vanavond de leiding heeft, begint met gebed en leest een verhaal uit de methode van de HGJB. Een treurig verhaal over een meisje dat vaak op het schoolplein alleen staat. Gelukkig is er een ander kind dat zich over haar ontfermt. Naar aanleiding van het verhaal ontstaat een gesprek over wat liefde is. Daar weet iedereen wel een voorbeeld van te noemen: troosten, klusjes doen, aardig zijn, bloemen geven, bidden en... verkering vragen.

In kleinere groepjes wordt een bijpassend gedeelte uit de Bijbel gelezen en doorgepraat over Gods liefde aan de hand van een aantal vragen uit de methode. Over het mooiste vers uit het hoofdstuk is de hele groep unaniem: Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Ook de vraag wat er beter kan in de kerk komt aan de orde. Daar weten de jongeren wel raad mee: betere verwarming, altijd taart bij het koffiedrinken na de dienst, kortere preken, andere liederen, meer contact tussen gemeenteleden en betere banken.

Dat de kinderen goed hebben begrepen dat het vooral om de liefde draait, is wel te merken tijdens de verwerking van de theorie. Bijna allemaal verwerken ze het themawoord van de avond in een poster.

Wim Pekaar

St. Joriskerk
Hof 1
beheerder@sintjoriskerk-amersfoort.nl
https://sintjoriskerk-amersfoort.nl
Wijkgebouw
Filalethes
Havik 29
beheerder@filalethes.nl
Predikant
Ds. Martin van Dam
(06) 41 72 73 74
martinvandam@sintjoriskerk-amersfoort.nl
Scriba
Arie de Gelder
scriba@sintjoriskerk-amersfoort.nl
Kopij Vierklank
wimpekaar@sintjoriskerk-amersfoort.nl
Wijkkas
NL47 INGB 0003 6862 41 t.n.v. hervormde wijkgemeente St.-Joriskerk
bartdoek@sintjoriskerk-amersfoort.nl

Protestantse wijkgemeente

Veenkerk

Veenkerk
De Kamers, Wezeperberg 1, Amersfoort
www.veenkerk.nl
Predikant
Rolinka Klein Kranenburg
(06) 55 87 47 38
predikant@veenkerk.nl
Voorzitter wijkraad
Daniëlle (voorzitter@veenkerk.nl)
Secretaris
Jonine (scriba@veenkerk.nl)
Bankrekening
NL29 RABO 0123 0550 91 t.n.v. Veenkerk

November is de maand van gedenken. In de roomse traditie gebeurt dat op 1 november, met Allerzielen. Namen worden genoemd, kaarsjes ontstoken. Amersfoort-Noord sluit bij deze traditie aan, door in verschillende winkelcentra met een kraam te staan waar je een kaarsje kunt aansteken voor een geliefde dierbare. De Veenkerk stond op 31 oktober vanaf 14.00 uur in het winkelcentrum van Vathorst. Dit project draagt de naam "Ik mis je". Inmiddels is dit het vijfde of zesde jaar dat we dit doen. En elke keer weer is het ontroerend hoe er toch, niet massaal, maar wel bewust, mensen even stil staan bij de kraam en met vrijwilligers in gesprek gaan (of niet) en een kaarsje aansteken, iets schrijven in het boek en een gedichtje of kaartje meenemen.

De KRO-NCRV maakte er op de avond van 1 november ook een prachtig event van, en wel in Amersfoort. De nationale lichtjesavond vond plaats op de Wagenwerkplaats aan de Soesterweg. In een live-uitzending kwamen verhalende scènes, persoonlijke herinneringen en een groots openluchtconcert samen. Roxeanne Hazes, Nick Schilder, Jim Bakkum, Diggy Dex en Zoë Livay verzorgden muzikale optredens, begeleid door een liveband en koor. De avond werd gepresenteerd door Karsu Dönmez, terwijl Anita Witzier op het plein in gesprek ging met bezoekers over de dierbaren die zij missen. Acteur Werner Kolf vertolkte de hoofdrol van Job in een eigentijdse vertelling over verlies, veerkracht en hoop.

Op 22 november zal er in de Veenkerk een eigen Ode aan de doden plaatsvinden. Dat doen wij door het noemen van de namen van dit jaar en van alle geliefde dierbaren die we al zo lang meedragen in ons hart. Tijdens een verstild moment met muziek, kan iedereen naar voren komen om namen op gekleurde vlinders te schrijven en deze vlinder in het doopvont te plaatsen. Deze viering heeft inmiddels een hele dierbare plek in onze gemeenschap en elk jaar weer ontvangen we nieuwe mensen, die met dit ritueel zich troosten en gezien weten. Weet je van harte welkom.

In het weekend van 31 oktober en 1 november vond er nog een leuk event plaats in Theater de Kamers. De Veenkerk organiseerde een kinderboekenmarkt. Kinderboeken kon je inleveren in de Kamers en op deze zaterdag en zondag zijn de boeken verkocht, de opbrengst (die nog niet bekend is op het moment van schrijven) gaat naar de Veenkerk. Met deze acties proberen we ons financiële tekort in te lossen en uiteraard ook in te zetten op samenwerking in en met de wijk en De Kamers. Win-Win dus.

Door: Arjan Plaisier, voorzitter PGA

Leven **met verlies**

Wie al een tijdje meegaat in de kerk zal niet vreemd opkijken van het thema 'leven met verlies'. Zeker wanneer we naar onze Protestantse Kerk in Nederland, ook in Amersfoort, kijken, klinkt het bijna als een refrein. Ledenverlies, verlies van kerkgebouwen, verlies van kader, verlies van inkomsten, dat zijn de meest in het oog springende invullingen ervan.

Veertig jaar geleden werd ik bevestigd als predikant. In deze veertig jaar heb ik een heel stuk van de verliesgeschiedenis meebeleefd. Ik heb bijvoorbeeld gezien hoe volwassen kinderen zich lieten uitschrijven en hoe vervolgens ook hun ouders afhaakten. Wie vandaag predikant wordt, zal dat ook aan den lijve ervaren. Bovendien weet hij of zij een 'verliesgevend bedrijf' te gaan dienen. Daar moet je tegen kunnen.

Verlies is verlies. Je moet het niet bagatelliseren. Soms gebeurt dat. Dan wordt gezegd: 'het is niet erg dat de kerk voorbijgaat', of zelfs 'het is niet erg dat mijn kinderen niet meer geloven', immers, 'het gaat erom dat we met elkaar werken aan een betere wereld. Als mensen daarvoor hun inspiratie elders vandaan halen, is dat niet iets om moeilijk over te doen.' Verlies op deze manier wegwuiven vind ik pijnlijk.

Verlies is verlies. Het geeft verdriet. De kerk is de ruimte voor verdriet, ook verdriet over de kerk zelf. Het is goed om daar regelmatig woorden aan te geven. Het is ook goed om 'te wenen met hen die wenen'. Dat er dus ook verdriet is bij kerkelijke gemeenten waar groei of stabiliteit is over gemeenten waar dat niet zo is. Helaas ontbreekt het regelmatig aan dat laatste en dat is geen teken van kracht maar van zwakte. Dat mogen we ons ook in de PGA aantrekken, wij allemaal.

Verlies is verlies. Soms moet je leven met verlies, langer of korter. Het helpt dan niet wanneer om de haverklap mensen met een oplossing komen. 'De kerk moet…' en vul maar in, hoe vaak klinkt het niet. Met als suggestie dat, wanneer dat nu maar gebeurt, het lek boven is. Ik geloof daar al lang niet meer in. Zeker, er mag nagedacht worden over de kerk en haar toekomst, en alle adviezen en ideeën zijn welkom, maar wij zijn niet de messias van de kerk.

Verlies is verlies. Wie iets van het christelijk geloof heeft begrepen, weet dat verlies geen vreemd woord is. 'Wij sterven met Christus.' Dat is een radicaal woord, dat je niet zomaar overal op kan plakken, maar dat laat onverlet dat het op een diepe waarheid duidt. Ons verlies, ook ons kerkelijk verlies, mogen we verbinden aan Christus.

Verlies heeft daarom ook niet het laatste woord. Het helpt ook om te hervinden wat verloren ging. Te lang hebben we van vanzelfsprekendheden geleefd. Te vaak zagen we door de bomen het bos niet meer. Verlies helpt om 'het ene noodzakelijke' weer te vinden. Verlies is pas echt verlies wanneer we dat niet doen. Maar waarom zouden we dat niet doen.

BOEKBESPREKING

Door: Jos van Oord

Wat ongezegd blijft

De waarheid ontwijken, om elkaar heen draaien. Zaken ongezegd laten; het is een algemeen menselijk verschijnsel. Er wordt veel verzwegen. Het kan gaan om persoonlijke zaken, maar ook over politieke ontwikkelingen.

Ik las de roman 'Wat ongezegd blijft' van Elisabeth Strout. De titel sprak mij onmiddellijk aan omdat het zo waar is. In relaties, gezinnen, vriendschappen en familieverbanden kunnen mensen soms decennialang met geheimen leven. En Strout is benieuwd wat dat (ver)zwijgen met mensen doet.

In deze roman weet ze taal te vinden voor wat er tussen mensen speelt, wat gezegd wordt en wat verborgen blijft. In een krachtige, sobere stijl. Strout is goed in het beschrijven van gewone dagelijkse gebeurtenissen, maar weet ook diepere lagen aan te boren.

De hoofdpersoon in het boek is Artie Dam, een leraar uit Massachusetts die met veel liefde voor zijn leerlingen elke dag met passie voor de klas staat. Maar hij is ook eenzaam en depressief, het leven drukt hem te neer. Artie heeft een lieve vrouw, Evie, en een fijne zoon, Rob, maar dan nog kan eenzaamheid je aanvliegen. Hij houdt van zeilen, alleen op het water, mijmerend over het leven en somberend over de politieke situatie van zijn land Amerika. Er zijn verkiezingen in aantocht en een van de kandidaten voor het presidentschap vervult hem met afschuw. De naam van de kandidaat wordt niet genoemd, maar het is duidelijk om wie het gaat. Artie vindt het afschuwelijk wat deze man aanricht en hij maakt zich grote zorgen om het fascisme in zijn eigen land. Het maakt hem diepongelukkig.

Voor de klas houdt hij dit voor zich, wil hij neutraal zijn, maar dat wreekt zich in hem. Hij gaat eraan ten onder. 'Het leek wel of zijn geest zich steeds verder losmaakte van de wereld (...). Ik ga mijn lot tegemoet, dacht hij.' Artie zint op een manier om een einde aan zijn leven te maken die lijkt op een ongeluk. Want zelfmoord - dat wil hij zijn naasten niet aandoen.

Dan is daar nog het grote familiegeheim dat in de loop van het boek wordt geopenbaard. Een zeilongeluk - voor Artie een bijna-doodervaring - zorgt ervoor dat wat ongezegd bleef, benoemd wordt, waarheid wordt. Een jarenlang verborgen geheim. Confronterend voor zijn zoon Rob, voor hem als vader. Maar het is de waarheid waardoor het leven terugkeert, de relatie tussen vader en zoon bloeit op. De rouw, het ongemak, blijft, maar wordt gedeeld. Tussen Artie en zijn vrouw - hoe liefdevol het stel ook samen is - blijft het familiegeheim onbesproken. Soms vind je ook geen woorden voor wat diep in je verborgen ligt. Artie blijft zich daardoor eenzaam voelen. 'Eenzaamheid ontstaat niet doordat iemand geen mensen om zich heen heeft, maar doordat hij datgene wat voor hem belangrijk is niet kan overbrengen.' Strout weet dat menselijk tekort, het verlies, goed te verwoorden. Het onuitgesprokene tekent levens. Maar er ook mededogen en liefde.

Een ontroerend boek.

'Wat ongezegd blijft' is een uitgave van Atlascontact en kost € 23,99 bij de lokale boekhandel.

Gesprek op de Berg - Buig niet. Bijbels tegengif voor nu

Hoe leven wij in een bezeten wereld? Hoe blijven wij alert in een tijd van autocratieën? In zijn nieuwste boek 'Buig niet' zoekt theoloog en predikant Van Nieuwpoort (Duinzichtkerk Den Haag, PKN) naar morele weerbaarheid bij het Bijbelboek Daniël. Op meeslepende wijze laat hij dit oude verhaal spreken. Bergkerk, Dr. A. Kuyperlaan 2, donderdag 3 december, aanvang 20.00 uur, zaal open vanaf 19.30 uur.

Kaarten: € 12 in de voorverkoop via www.ticketkantoor.nl/shop/gesprek-3dec26 of scan de QR-code; € 14 aan de zaal.

Gesprek op de Berg

Antisemitisme - lezing met Geert de Korte

Op 12 november houdt Geert de Korte een interactieve lezing over antisemitisme. Is antisemitisme een oud verhaal in een nieuwe jas? Hoe verhoudt antizionisme zich tot antisemitisme? In 2019 heeft de PKN samen met de Rooms-Katholieke Kerk een verklaring afgelegd: *'Wij rekenen het ook tot onze verantwoordelijkheid er alles aan te doen om antisemitisme in de gehele samenleving tegen te gaan en om initiatieven te ondersteunen die daar een dam tegen opwerpen.'* Hoe gaan wij hiermee om als kerk in onze gepolariseerde samenleving? Om dicht bij huis te blijven: hoe gaan wij als Amersfoortse christenen om met de Joodse gemeenschap in onze stad?

Geert werkt in Jeruzalem namens het Centrum voor Israëlstudies, www.hetcis.nl.

Van harte welkom op donderdag 12 november om 20.00 uur in het Adventcentrum, Ringweg Kruiskamp 74. Organisatie: Commissie Kerk en Israël, Adventkerk en St.-Joriskerk.

Seniorenkerstviering in De Herberg en Het Brandpunt

Dit jaar zijn er kerstvieringen voor senioren in ontmoetingscentrum De Herberg en in Het Brandpunt. Voor senioren uit **Nieuwland** is er op dinsdag 15 december een kerstviering in ontmoetingscentrum **De Herberg**, Watersteeg 85. Tijd: 14.00 - 16.00 uur. De Herberg is open vanaf 13.30 uur. Aanmelden per mail bij Geerke van der Hurk: geerke@vanderhurk.nl of op de invullijst op het prikbord in ontmoetingscentrum De Herberg.

Inloophuis **De Ontmoeting en de oecumenische kerk Het Brandpunt** hopen op donderdag 17 december een kerstviering voor senioren van 70+ te verzorgen. Aansluitend wordt een lunch aangeboden. Plaats: Oecumenisch Kerkcentrum **Het Brandpunt**, Laan naar Emiclaer 101. Tijd: 11.00 - 13.00 uur. De kerkzaal is open vanaf 10.30 uur. Aanmelden per mail: seniorenkerst@hetbrandpunt.net of op de invullijst in Het Brandpunt en inloophuis De Ontmoeting. Iedereen is welkom, wel graag opgeven.

Doodgewoon - praten over het levenseinde

Wellicht heeft u bij een notaris een testament opgesteld en met uw huisarts een levenstestament besproken. Uitvaartondernemingen nodigen u via reclame uit uw wensen rond uw uitvaart kenbaar te maken. Familie of vrienden vragen of u opgeschreven hebt wat er na uw overlijden moet gebeuren. Of ze vragen er juist helemaal niet naar en er zelf over beginnen is moeilijk, al zou u het misschien wel willen. Wat doet dit alles met u? En is u bekend welke mogelijkheden er zijn vanuit de kerk? Welkom op een ontmoetingsbijeenkomst om hierover te horen en, zo u wilt, mede van gedachten te wisselen. Aanmelding vooraf is niet nodig.

7 november 15.30 tot 17.00 u in De Bron, Vogelplein 1, www.debronamersfoort.nl/agenda.

Wekelijks avondgebed in de binnenstad

Al meer dan vijftien jaar is er elke donderdag om 19.00 uur een avondgebed in de Oud-Katholieke Kerk in Amersfoort, 't Zand 13. Het avondgebed is een initiatief van de gezamenlijke binnenstadkerken, gedragen door een kleine groep stamgasten en een brede rand meebidders. Ben je in de buurt? Loop gerust binnen voor een half uur stilte, muziek (op orgel of piano), schriftlezing, zingen en gebed. Weet dat je welkom bent.

ZATERDAG **14 NOVEMBER** 9.30-13.30 UUR

FONTEINKERK, ROBERT KOCHSTRAAT 2-4

DUURZAME RUILBEURS

RUILEN = EERST IETS INBRENGEN

Als je op zaterdag 14 november wilt komen winkelen, dan is de voorwaarde dat je éérst iets om te ruilen inbrengt.
Dat kan op **VRIJDAG 13 NOVEMBER**, tussen **15.00** en **19.00 UUR.**

DE VOLGENDE MATERIALEN ZIJN WELKOM

WINTERKLEDING (HEREN, DAMES, KINDEREN)-**WINTERSCHOEISEL**
WINTERSPORTARTIKELEN - KERSTSPULLEN - KERSTKLEDING - PUZZELS
SPEELGOED-KINDERBOEKEN (TM16 JAAR)

VOOR ALLES GELDT DAT HET SCHOON EN HEEL MOET ZIJN

PER INGELEVERD ITEM
ONTVANG JE EEN BEWIJS
WAARMEE JE OP ZATERDAG
1 ITEM
MAG KOMEN WINKELEN

RUILEN = WINKELEN Op zaterdag kan er dan gewinkeld worden. De kerk wordt omgebouwd tot een markthal met verschillende kramen. Er is een paskamer met spiegels, een boekwinkeltje, bankjes voor het passen van nieuwe schoenen.
In een goede markthal is er ook lekkers te drinken en te eten. **We zorgen voor gezellige plekken om wat te nuttigen en bij te kunnen praten. Koffie, thee, soep, brood en versnaperingen zijn te koop voor een kleine vergoeding tbv Stichting Mikondo.**

RENTMEESTERSCHAP 2 DECEMBER 20.00 UUR
HUIS VAN ZUID/FONTEINKERK ROBERT KOCHSTRAAT 2-4

ONTDEK DE RENTMEESTER IN JEZELF

INLOOP VANAF 19.30 UUR VRIJWILLIGE BIJDRAGE GEWENST
AANMELDEN: VORMINGDOORONTMOETING@FONTEINKERK-AMERSFOORT.NL

VORMING DOOR ONTMOETING
Protestantse wijkgemeente Fonteinkerk – Emmaüskerk

Cartoon Johan

november...

1 Thessalonicenzen 4:13

Rouwcafé

ONTMOETING • TROOST • GESPREK

Nieuw vanaf september: ook een avondbijeenkomst

Ochtend
2E DINSDAG VAN DE MAAND
10.00 – 12.00 uur

Avond
4E DINSDAG VAN DE MAAND
19.30 – 21.30 uur

WAAR
De Aandacht
Zuidsingel 5
Amersfoort
Altijd gastmensen aanwezig.

JE KUNT BINNENLOPEN VOOR
- Koffie & thee
- Kaarsje aansteken
- Stilte
- Ontmoeting
- Gesprek
- Troost

Van harte welkom

Aanmelden is niet nodig.

Zing mee met het Carolkoor

Het Brandpunt organiseert jaarlijks een succesvolle viering Lessons & Carols met een projectkoor. Dit jaar is het carolkoor een samenwerking van Het Brandpunt en de Fonteinkerk. Zing mee met de mooiste carols onder leiding van Marijke van Leerzem.

Zangers en zangeressen hoeven geen ervaren koorzanger te zijn en er is geen auditie. Wel is thuis voorbereiden de bedoeling, met oefenfiles die de zangers van tevoren ontvangen. Er zijn vier repetities in Het Brandpunt om het programma samen in te studeren: maandagavond 23 november, zondagmiddag 29 november en maandag-avonden 7 en 14 december.

Er zijn twee optredens: op zondag 13 december om 12.00 uur een concert in de Fonteinkerk in het kader van Muziek & Ontmoeting, en op zondag 20 december om 10.00 uur in de viering Lessons & Carols in Het Brandpunt.

Deelname kost € 25, aanmelden: marijkevanleerzem@gmail.com.

Eredienst met Vocaal Talent, Het Nationaal Gemengd Jeugdkoor zingt Bach

Met regelmaat zingt dit koor in de eredienst van de Bergkerk. Jongeren met stemmen als nachtegalen en engelen! Die prachtige klank krijgen ze niet cadeau - het is soms hard werken om niet alleen als individu mooi te zingen, maar om ook op elkaar af te stemmen. Het koor laat ons tijdens deze zondagse kerkdienst ervaren hoe het geheel meer wordt dan de som der delen.

Zondag 15 november 2026 om 10.30 uur. Bergkerk, Abraham Kuyperlaan 2. Aanmelden is niet nodig.

Troostrijke muziek van Brahms

Toonkunst Plus Amersfoort, een gemengd koor van actieve senioren, bestaat dit jaar twintig jaar. Voor het jaarlijkse concert, onder leiding van Maria den Hertog, is gekozen voor muziek van de Duitse componist Johannes Brahms. Centraal staat zijn magistrale *Ein Deutsches Requiem*, waarvan het koor vijf delen uitvoert. Het bijzondere van dit requiem is dat het accent niet ligt op het zielenheil van de overledene, maar op het troosten van de nabestaanden. De eerste woorden die gezongen worden, luiden: “Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen getroost worden.”

Verder zingt het koor enkele liederen van Brahms, te weten *Waldesnacht, Rosmarin en Dein Herzlein mild*. Pianisten Caroline Kuipers en Henk Veldman, die het koor begeleiden, spelen enkele van Brahms *Ungarische Tänze*. Als solist treedt op sopraan Paula Bär-Giese.

Zaterdag 28 november om 15.30 uur in wijkcentrum De Bron, Vogelplein 1. Entree € 20.

The Messiah door groot mannenkoor in de St.-Joriskerk

Op zaterdag 28 november 2026 om 20.00 uur vormt de St.-Joriskerk het decor voor een bijzondere muzikale primeur. Ruim tweehonderd mannelijke zangers brengen daar Händels monumentale meesterwerk *The Messiah* ten gehore, in een geheel nieuw arrangement. Het bekende oratorium behoort tot de hoogtepunten van de klassieke muziek, maar werd nog nooit eerder op deze schaal door een vierstemmig mannenkoor gezongen. Dirigent en arrangeur Jimco Zijlstra nam de uitdaging aan en bewerkte het stuk speciaal voor deze bezetting. Het resultaat is een unieke uitvoering die zorgt voor een indrukwekkende, warme en buitengewoon krachtige koorklank, waarmee het meesterwerk een geheel nieuwe dimensie krijgt. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de leden van de deelnemende koren: Het Nederlands Concert Mannenkoor, het Ritmeester-Veenzangers Mannenkoor en het Harderwijks Mannenkoor of via ncmonline.nl.

Laudate: Kerstalbum live uit de Joriskerk

Het album *Kerst live uit de Joriskerk* van de christelijke band Laudate werd op één avond opgenomen in de Sint-Joriskerk, in een kerk vol mensen die voluit meezongen. In december volgt de kersttour 'Reis door de kerstnacht' met acht concerten, met op 19 december een optreden in De Brug in Amersfoort. De band zingt geliefde liederen uit alle tradities, van 'Stille nacht' tot 'Geef mij adem' en 'Maak Plaats', in een warme meerstemmige klank met een vleugje gospel. Bij Laudate staat niet het podium centraal, maar het samen zingen. De naam zegt het al: laudate is Latijn voor 'looft!', een uitnodiging aan iedereen om mee te doen.

Het album en de kaarten voor 19 december zijn verkrijgbaar via laudate.nl en truetickets.nl/laudate.
Foto: Willem Jan de Bruin

Taizé-gebed in Marcuskerk

Vrijdagavond 20 november is in de Marcuskerk in Leusden een Taizé-gebed. Deze viering is anders dan een gewone kerkdienst. Centraal staan meditatie, zang en muziek. De vieringen zijn zonder voorganger en preek. De muziek bestaat uit eenvoudige, korte meditatieve liederen met teksten die meerdere keren worden herhaald. Het zingen van deze liederen heeft een meditatief karakter. Daarnaast zijn er korte gesproken teksten en is er ruimte voor stilte. Wil je de liederen van tevoren mee oefenen, of de aankondigingen van deze vieringen, viermaal per jaar, graag per e-mail ontvangen? Mail dan s.staps@gmail.com.

Het Taizé-gebed op vrijdag 20 november is vanaf 20.00 uur, inloop vanaf 19.45 uur, Marcuskerk, Asschatterweg 1 in Leusden.

Toonkunst Amersfoort zingt Weihnachtsoratorium

Op vrijdagavond 11 december vanaf 20.00 uur zingt Toonkunst Amersfoort het Weihnachtsoratorium (delen 1,3,5 en 6) van J.S. Bach. De uitvoering is in de Sint-Joriskerk onder leiding van dirigent Gerben Budding, samen met het barokorkest Cappella Maria Barbara en verschillende solisten. Het oratorium bestaat uit zes afzonderlijke, maar inhoudelijk verbonden werken, waarvan de muziek is geschreven in Leipzig door Johann Sebastian Bach voor de periode van kerst 1734 tot en met Driekoningen 1735. Toonkunst Amersfoort zingt de delen 1 (Eerste Kerstdag), 3 (derde kerstdag), 5 (de zondag na Oud en Nieuw) en 6 (Driekoningen). Een bijzonder concert, want de delen 5 en 6 worden niet zo vaak uitgevoerd. Toonkunst Amersfoort bestaat 148 jaar en is daarmee het oudste koor van de stad.

Kaarten bestellen vanaf € 32,50 (regulier tarief) via www.toonkunstamersfoort.nl.

Presentatieconcert Wibren Jonkers

Op woensdagavond 18 november 2026 presenteert de nieuwe Joris-organist Wibren Jonkers zich met een concert. Hij speelt muziek van onder anderen Bach, Mendelssohn en Alain. Jonkers is per 1 november benoemd tot organist van de Sint-Joriskerk in Amersfoort. Hij volgt Rien Donkersloot op, die in februari van dit jaar bekendmaakte dat hij verkast naar de Groote Kerk in Maassluis. Het concert op 18 november begint om 20.00 uur, de kerk is open om 19.30 uur.
Vrije toegang, collecte en QR-code na afloop.
Vooraf en na afloop gratis koffie en thee.
www.orgelconcertenjoriskerk.nl

Rien Donkersloot **ontvangt onderscheiding**

Foto: Koos van Noppen

Oud-organist van de St-Joriskerk Rien Donkersloot ontving vorige maand de Lenaert Nicasiusspeld van de stad Amersfoort. Burgemeester Lucas Bolsius reikte de gemeentelijke onderscheiding uit die hij kreeg als blijk van waardering voor zijn bijzondere en langdurige inzet voor het culturele en muzikale leven van Amersfoort.

Van 2012 tot 2026 was hij verbonden aan de St.-Joriskerk als kerkorganist en concertorganist. Hij organiseerde zomerorgelconcerten en orgelconcoursen en richtte in 2014 Stichting Bachdag Amersfoort op. De Bachdag groeide uit tot een toonaangevend cultureel festival dat duizenden bezoekers uit het hele land trekt. Ook voor het behoud van het orgelerfgoed heeft Rien Donkersloot zich langdurig ingezet. Mede door zijn inzet beschikt de St.-Joriskerk over een unieke verzameling van vier hoogwaardige orgels.

Met de toekenning van de Lenaert Nicasiusspeld spreekt het college van burgemeester en wethouders zijn waardering uit voor inwoners die zich gedurende lange tijd op bijzondere wijze hebben ingezet voor de Amersfoortse samenleving.

COLUMN

Door: Klaas Damstra Deensen

Omarmen en er zijn

Verlies is iets waar iedereen, jong en oud, mee te maken krijgt. De vorm en de invulling veranderen met de jaren. Verlies ervaar ik aan twee kanten in mijn leven, nu voorbij de helft van mijn veertiger jaren. Ik verlies aan de ene, en aan de andere kant van de dood.

Het eerste is definitief: dierbaren zijn overleden. Beide opa en oma's, mijn moeder, een oom, tantes, mijn schoonzus. Een afscheid dat onvermijdelijk was door ouderdom vond ik draaglijk, afscheid door ziekte minder. Doodgebloede vriendschappen, collega's met wie ik geen contact meer heb, en spullen met emotionele waarde vallen onder deze kant van het verlies: het afscheid is geweest.

De tweede vorm van verlies is het al aan deze kant langzaam 'dood' gaan, nog tijdens leven. In mijn directe omgeving lijden mensen aan kanker, Parkinson, psychische klachten of dementie. Vaak ziekten met een lang proces waarin er wel tijd is voor rustig afscheid of herstel van een relatie. Meer tijd betekent nog kunnen praten, lachen, herinneringen ophalen, hoe pijnlijk ook. Relaties nog kunnen herstellen vanwege verstoorde onderlinge banden, ook al gebeurt het geforceerd door de wachtende dood, is in alle gevallen fijn. Maar soms komt de dood snel. En dan leef ik weer met het verlies aan de dood.

Mijn oma had een tegeltjeswijsheid op het lichtknopje geplakt met de tekst: *Een mens lijdt dikwijls het meest door het lijden dat hij vreest.* Op zo'n prominente plek heb ik die tekst vaak gezien, maar pas met het ouder worden begin ik het te begrijpen. Angst voor je ouder wordende ouders of familieleden: wat als ze ziek worden, is het ouderdom of herken ik misschien dementie... Eigenwijs zijn de meesten in mijn omgeving en dat blijven ze gelukkig. Zo lang ze ademen kunnen we met elkaar lachen en praten. Omarmen we de aftakeling of de ziekte die er is. Begrijpen kan ik het niet altijd, maar ik kan er wel voor ze zijn. Herinneringen hebben we, en die zijn onbetaalbaar. Geen afscheid nemen is geen optie, want de dood wint. Maar de dood stopt ons leven niet!

BOEKBESPREKING

Door: Martin Snaterse (De Inham)

Leven met klimaatverlies

Als je ziek bent, ga je naar de dokter. Als je zinloosheid ervaart naar de psycholoog. Maar als je klimaatziek bent, bij wie kun je dan terecht? Dan vind je een luisterend oor en een wijs hart bij Lysanne van de Kamp. Ze is geen hulpverlener of coach. Zij is moeder en moestuinier en heeft jarenlange ervaring in internationale hulpverlening.

Ze slaat je niet om de oren met alarmerende feiten over uitgestorven diersoorten. Lysanne begint bij de erkenning dat je terecht rouwt en verdrietig, boos en wanhopig bent om hoe wij mensen met elkaar en de natuur omgaan. Ze erkent ook hoe lastig het is dit te bespreken. 'Laat ik het maar eerlijk opbiechten: met vrienden of familie heb ik niet vaak goede gesprekken over de milieucrisis. Ik bedoel gesprekken waarin we eerlijk delen hoe we ons voelen; waarin alle gesprekspartners langer dan drie minuten geïnteresseerd naar elkaar luisteren.' Voor wie het gesprek toch wil wagen, biedt elk hoofdstuk een aantal vragen.

Ze noemt daarbij een voor mij nieuw aspect. Dat we taal tekortkomen. Zoals we geen woord hebben voor ouders die een (ongeboren) kind verliezen, zo hebben we ook geen taal voor wat in het Engels 'meteoranxiety' heet (de angst voor toename van extreme weersomstandigheden). En hoe noem je 'earthkeepers' (mensen met een roeping de planeet te bewaren). Dat klinkt toch beter dan activist of rentmeester. Hopelijk staat er een nieuwe Paulien Cornelisse op om ons aan nieuwe taal te helpen.

Is dat de reden dat Lysanne haar inzichten omspeelt met liedjes? Want kunstenaars geven taal en toon aan gevoelens die we slecht kunnen verwoorden.

Achter in het boek vind je de speellijst met bekende en voor mij ook veel onbekende liedjes, van Nynke Laverman die in de huid kruipt van een voorouder tot de hilarische formatie Formidable Vegetable. Zo geef je je emoties ook ruimte.

Vanuit doorvoelde rouw kan echte hoop ontstaan: geen oppervlakkig optimisme, maar een bewuste keuze om in beweging te komen. Toch is haar boek is niet activistisch. De milieucrisis is ten diepste een geestelijke crisis. Daarom put Lysanne uit christelijke bronnen, maar ze is niet eenkennig. Ze deelt ecologische wijsheid van inheemse volken. Zij zijn geen primitieve, nobele wilden of een uitstervend ras in reservaten, maar wijze leraren die ons een spiegel voorhouden.

Lysanne leerde ik kennen als kwartiermaker bij Eemvallei Oase in Bunschoten, de proefplek waaraan de Protestantse Gemeente Hoogland-Amersfoort Noord zich verbonden heeft. Wat haar voor ogen staat kun je omschrijven met her-inheemsen. Opnieuw wortelen, je versnipperde aandacht richten op hier en nu.

Ik proef al lezend opluchting en ontlading. Boosheid en tranen openen een bron van hoop. Tot slot een praktische tip. Lees naast één alarmerend klimaatboek drie boeken met een positieve insteek. Daar is dit er één van.

Lysanne van de Kamp-Rinzema. Scheppings(t)rouw. Een zoektocht naar doorleefde hoop. Uitg. Buijten & Schipperheijn, Amsterdam 2024. 224 blz. € 22,90. Verkrijgbaar bij de lokale boekhandel.

Inzamelingsactie voor Vierklank

Een paar weken geleden deden we een beroep op u voor een financiële bijdrage voor Vierklank. We zijn dankbaar voor de donaties die binnen zijn gekomen: dankzij de gulle gevers zijn we al een heel eind met de inzameling voor de kosten van dit jaar! Veel dank hiervoor.

Toch zijn er nog zo'n drieduizend huishoudens die nog niet hebben kunnen bijdragen. We realiseren ons dat lang niet iedereen een gift kan geven. Maar elke gift, klein of groot, is van harte welkom.

Doet u ook mee? Betalen kan via de QR-code of rechtstreeks op rekeningnummer NL20 INGB 0003 4205 59 t.n.v. Protestants Kerkblad Vierklank. Alvast bedankt voor uw bijdrage, namens de penningmeesters van PGA en PGHAN.

COLUMN

Door: Jennie Harmelink

Rouw en verlies als je leeft in armoede

Ook in Amersfoort leven veel mensen in relatieve armoede. Financieel kunnen ze niet rondkomen zonder de regelingen en voorzieningen van de gemeente, stichtingen, fondsen en kerken. Maar armoede betekent veel meer dan een tekort aan geld. Armoede is een situatie met ingrijpende gevolgen op bijna alle terreinen van het leven.

Niet rond kunnen komen gaat vaak gepaard met verlies, verdriet en eenzaamheid. Het betekent vaak het einde van een onbezorgd bestaan en het begin van een leven waarin zorgen over geld voortdurend aanwezig zijn. Mensen piekeren over hoe zij de maand moeten doorkomen en hebben meestal geen financiële buffer. Daardoor is elke onverwachte uitgave aanleiding tot nieuwe stress en onzekerheid.

De schaamte om niet rond te kunnen komen is vaak groot. Hoewel er instanties zijn waar mensen terechtkunnen voor advies of financiële ondersteuning, maakt die schaamte de stap naar hulpverlening soms erg moeilijk. Het verdriet wordt nog groter wanneer mensen om zich heen anderen vakanties zien boeken, uit eten zien gaan of hun kinderen cadeaus zien geven, terwijl zij daar zelf geen ruimte voor hebben. Niet kunnen meedoen aan wat voor anderen vanzelfsprekend lijkt, leidt gemakkelijk tot gevoelens van eenzaamheid en uitsluiting.

Voor wie nooit langdurig geldzorgen heeft gehad, is het moeilijk voor te stellen wat het werkelijk betekent om in armoede te leven. De verschillen tussen mensen die moeten rondkomen van een zeer beperkt inkomen en mensen die financieel ruim leven, lijken steeds groter te worden. Hun leefwerelden verschillen soms zo sterk dat zij elkaar nauwelijks ontmoeten. Mensen vervreemden van elkaar wanneer zij denken weinig gemeenschappelijks te hebben.

Daarbij ervaren veel mensen in armoede ook een gevoel van onrechtvaardigheid. We hebben allemaal als burgers van Amersfoort dezelfde wettelijke rechten en plichten, maar mensen die afhankelijk zijn van een uitkering ervaren vaak extra verplichtingen en worden zelfs gecontroleerd. Denk aan mensen in de bijstand, die regelmatig verantwoording moeten afleggen over hun persoonlijke situatie. Voor velen is het een pijnlijke en soms vernederende ervaring om afhankelijk te zijn van instanties. Niemand kiest er bewust voor om in armoede te leven. En niemand kiest ervoor om kinderen in armoede te laten opgroeien.

Diakenen komen regelmatig bij mensen thuis die te maken hebben met financiële tekorten. Zij zien van dichtbij wat armoede met mensen doet. Door naar hun ervaringen te luisteren, kunnen we ons beter inleven in de werkelijkheid van mensen die dagelijks met geldzorgen leven. Maar echte verbinding ontstaat vooral door elkaar te ontmoeten. Een mens die in armoede leeft, wil niet benaderd worden als 'de arme', maar verlangt, net als ieder ander, naar een medemens, respect en medemenselijkheid. ●

KERKDIENSTEN

	8 november 2026	15 november 2026	22 november 2026	29 november 2026 Eerste Advent
Stadsdominee Amersfoortse Zwaan				Zaterdag 28 november **16.00 uur** Ds. Marleen Kool Heilige Doop
Adventkerk	**10.00 uur** Dr. Willem Maarten Dekker Heilig Doop **18.30 uur** Ds. Christian Visser ('s-Graveland)	**10.00 uur** Dr. Willem Maarten Dekker **18.30 uur** Ds. F. van Velzen (Harderwijk) Adventure	**10.00 uur** Dr. Willem Maarten Dekker Herdenking overledenen **18.30 uur** Ds. J. van Schaik (Zeist) Leerdienst 11	**10.00 uur** Dr. Willem Maarten Dekker **18.30 uur** Ds. E. Terpstra (Spakenburg)
Bergkerk	**9.00 uur** Schrift en Tafel **10.30 uur** Schrift en Gebed Ds. K. Holwerda (Amsterdam)	**9.00 uur** Schrift en Tafel **10.30 uur** Schrift en Gebed Ds. G. Landman (De Bilt) m.m.v. Nationaal Gemengd Jeugdkoor	**9.00 uur** geen dienst **10.30 uur** Schrift en Tafel Ds. D. van Loo (Amersfoort)	**9.00 uur** Schrift en Tafel **10.30 uur** Schrift en Tafel Ds. Arjan Plaisier (Amersfoort)
Het Brandpunt	**10.00 uur** Ds. Rolinka Klein Kranenburg	**10.00 uur** Pastor Josephine van Pampus	**10.00 uur** Pw. Wim Vlooswijk	**10.00 uur** Ds. Stella Muns
De Bron	**10.00 uur** Ds. S. van der Sluijs	**10.00 uur** Ds. Rein van der Zwan	**10.00 uur** Ds. Rein van der Zwan Gedachteniszondag	**10.00 uur** Ds. Rein van der Zwan Heilig Avondmaal
De Brug	**10.00 uur** Ds. Jaap van der Windt	**10.00 uur** Ds. N. Rietveld-de Jong	**10.00 uur** Ds. Jaap van der Windt Eeuwigheidszondag	**10.00 uur** Ds. Jaap van der Windt
Emmaüskerk	**10.00 uur** Ds. A. Baarslag	**10.00 uur** Ds. N. Walet	**10.00 uur** Ds. Anna Walsma Eeuwigheidszondag	**10.00 uur** Ds. E. Renkema
Fonteinkerk	**10.00 uur** Ds. Anna Walsma	**10.00 uur** Ds. M. van der Wal	**10.00 uur** Ds. L. Koffeman Laatste zondag kerkelijk jaar	**10.00 uur** Ds. Anna Walsma
De Hoeksteen	**10.00 uur** Drs. E. Idema **17.00 uur** Vesper J. Fokkema	**10.00 uur** Ds. J. Wolswinkel Heilig Avondmaal	**10.00 uur** Ds. Lydia Kansen Gedachteniszondag	**10.00 uur** Ds. G. Gunnink
De Inham	**10.00 uur** Pastor J. van Pampus	**10.00 uur** Ds. E. Idema Godly Play	**10.00 uur** Ds. Martin Snaterse Gedachteniszondag	**10.00 uur** Ds. Martin Snaterse
Johanneskerk	**10.00 uur** Ds. P. van der Harst	**10.30 uur** Ruimteviering	**10.00 uur** Ds. Hannah Westerink Herdenking overledenen	**10.00 uur** Ds. Hannah Westerink
Nieuwe Kerk	**10.00 uur** Ds. Gerard Kansen Koninkrijkszondag	**10.00 uur** Ds. T. Verhoeven	**10.00 uur** Ds. Gerard Kansen Eeuwigheidszondag	**10.00 uur** Ds. Gerard Kansen **17.00 uur** Praise & Prayer
St. Joriskerk	**9.30 uur** Ds. Martin van Dam **18.00 uur** Ds. M.J. Tekelenburg (Woerden)	**9.30 uur** Ds. K. van Meijeren (Ede) **18.00 uur** Ds. Martin van Dam	**9.30 uur** Ds. Martin van Dam **18.00 uur** Ds. G.J. Codée (Zwolle)	**9.30 uur** Ds. Martin van Dam **18.00 uur** Ds. R. van der Knijff (Strijen)
Veenkerk	**10.00 uur** Ds. Martin Snaterse	**10.00 uur** Ds. Rolinka Klein Kranenburg	**10.00 uur** Ds. Rolinka Klein Kranenburg Laatste zondag kerkelijk jaar	**10.00 uur** T. Karman
Nijenstede	**10.00 uur** Leantine Dekker	**10.00 uur** Job Burggraaf	**10.00 uur** Ds. A. van der Werf Heilig Avondmaal	**10.00 uur** Mevr. T. Valstar

OPROEP

Een ramp voor Mikondo

Stichting Vrienden van Mikondo, al jarenlang ondersteund door kaarsenverkoop via de Fonteinkerk, meldt dat de school in Kinshasa (Congo) helaas voor een groot deel in puin ligt. Lokale instanties besloten de weg langs de school te verbreden waardoor bulldozers een groot deel van de school verwoestten.

Ter plekke is men bezig met puinruimen, een afsluitende muur aan de straatzijde bouwen, en een tijdelijk schoolkantoor en een spreekkamer. De wederopbouw is belangrijk om alle kinderen weer les te kunnen geven. Voor elke dag en nacht huurt de school extra beveiligers in, tegen plunderingen. Bij de lokale overheid in Kinshasa is een klacht ingediend en een verzoek om vergoeding. Maar dat vraagt advocaatkosten.

Er is geld nodig om de herstelwerkzaamheden uit te voeren. De 'kaarsenmeisjes' van de Fonteinkerk zijn extra gemotiveerd om kaarsen te gieten van verzamelde kaarsresten en hopen op een mooie opbrengst zoals vorig jaar (€ 16.860). Ieder kaarsrestant is nodig, evenals trouwe kopers. Een uitgebreid artikel over de kaarsenmeisjes staat in Vierklank juli/augustus, te lezen via www.pkn-amersfoort.nl/vierklank. Extra giften voor Mikondo zijn welkom: NL37 INGB 0009 3940 95 van Stichting Vrienden van Mikondo o.v.v. Alle kinderen naar school.

COLOFON

Vierklank is het kerkmagazine van de Protestantse Gemeente Hoogland – Amersfoort Noord (PGHAN) en de Protestantse Gemeente Amersfoort (PGA).

Redactie
Annemarie Stoffer-Brink (hoofd- en eindredacteur), Mariëtte Christophe, Henk Dikker Hupkes, Riemke Leusink, Eveline Moolenaars, Peter Siebe en Tineke van der Zwaag.

Contact
vierklank@pkn-amersfoort.nl
www.pkn-amersfoort.nl/vierklank

Kerkelijk Bureau PGA en PGHAN
Groenmarkt 19, 3811 CP Amersfoort
(033) 461 04 41, voor PGA: info@pkn-amersfoort.nl
Voor PGHAN: kerkelijkbureau@pknamersfoortnoord.nl
Open: dinsdag en woensdag 09.00 - 12.00 uur
Scriba PGA: Ineke van Oosten, scriba@pkn-amersfoort.nl
Scriba PGHAN: Johan Hamminga, secretariscvk@pknamersfoortnoord.nl

Communicatieadviseur PGA
Roëlle de Bruin-Boonstra
communicatie@pkn-amersfoort.nl

Diaconaal opbouwwerker
Jennie Harmelink
Groenmarkt 18, 3811 CP Amersfoort
Bereikbaar van maandag t/m donderdag op
Tel: (06) 40 30 73 82
jennieharmelink@pkn-amersfoort.nl /
jennieharmelink@pghan.nl

Vertrouwenspersonen
Ineke Ruiter: (033) 433 04 74
Wiena Bakker: (06) 18 99 82 85
Peter Gooijer: (06) 51 66 67 11

Wijzigingen
Adreswijzigingen graag doorgeven via vierklank@pkn-amersfoort.nl. Hier kunt u zich ook aanmelden voor de digitale editie van Vierklank.

Vierklank
Vierklank kan niet bestaan zonder uw steun. Uw gift is van harte welkom.

Het maken van deze Vierklank kost €2. Niet iedereen kan dit betalen. Doneert u uit solidariteit €5? Of €50 voor jaarlijks tien edities? Rekeningnummer NL20 INGB 0003 4205 59 t.n.v. Protestants Kerkblad Vierklank.

Vormgeving & opmaak
Ivar van Loen, www.ivarontwerpt.nl

Druk
Drukkerij Torendruk, Nijkerk

Verdere gegevens vindt u op de wijkpagina's of op www.pkn-amersfoort.nl en lopendvuur.net.
Vierklank is gedrukt op FSC-papier.

Moed

Heb je gedurfd te kijken
met je betraande ogen
naar de droge bramen van verlies?

Durf je kijken naar je rimpels,
kerven van gemis en nooit, nee
nooit een antwoord gevonden?

Heb je gedurfd te raken, dag en nacht,
aan jouw wonden, die niemand ziet of zag
en telkens weer pijn opleverden?

Had je de moed om dat tóch te doen,
of zelfs het lef om de bloedrode robijnen
van je wanhoop te vermalen,
te mengen met de droesem
van je gebeden op de bekerbodem
van je radeloos verdriet?

En durf je nu, jaren later, voorzichtig
toch weer eten van de rijpe vruchten,
waaraan de wespen van het treuren
níet hun vernielend werk hebben gedaan?

Durf je nu je tranen toch te drogen,
je toe te staan, zelfs luidkeels, te lachen?

Dan ben je bijna overwinnaar want nu
de beker bijna leeg is, is er leven,
volop leven, zelfs mét je verlies...

Joop